МЕХАНИЗАТОР ВА СУВЧИ — ҒЎЗАНИ ЯШНАТУВЧИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 134 (7024). ● 17 июль, 1979 йил ◆ СЕШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

ҒЎЗА ЁППАСИГА ГУЛЛАДИ

ЯНГИЙЎЛ. Райондаги «Коммунизм» колхози учинчи участкасининг Турсунбой Эрматов бошлиқ звеносида ғўзалар ёппасига гулга кирди. Звено аъзолари бу йилги табиий қийинчиликларни енгиб, 88 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиш учун курашмоқдалар.

Ваъдасига вафодор пахтакорлар шу кунларда ғўзаларга ишлов беришни янада авж олдириб юбордилар. Майдонларни бегона ўтлардан тозалаш, культивация ва суғориш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Бу ишда звено механизатори М. Нурхўжаев ва сувчилардан Р. Маъдиев, А. Азаматов, К. Мансуровлар кунлик нормаларини 1,5—2 ҳисса бажариб бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

М. АТАКИШЕВ.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ҒАЙРАТИ

БУ ЙИГИТНИ совхоздагилар уста механизатор, деб таърифлашади.

— Меҳнатсевар йигит, — дейди бригада бошлиғи Ҳаётали Иброҳимов. — Унинг ғайрат-шижоати туфайли ғўзаларимиз ривожи яхши. Кундан-кунга бўй чўзиб, гулга-гул қўшилмоқда, ҳосил тугунчалари кўпаймоқда.

Ҳақиқатан ҳам бу йилги шароитда ғўзанинг ривожи, ҳосилнинг мўл ва эртаки бўлиши механизаторлар ҳаракатига боғлиқ. Буни Шарифжон Ғаниев яхши ҳис этади. Шунинг учун кундалик топшириқни ортиғи билан бажаришга ҳаракат қилиб, 10—12 гектар майдондаги ғўзаларни культивациядан чиқармоқда.

«Авангард» совхозининг 2-бўлимида бундай илғор бригадалар кўп. Улар ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш, она-Ватанга 6500 тонна пахта етказиб бериш учун курашни кун сайин авж олдирмоқдалар.

Ф. ЗИЕДУЛЛАЕВ.
Бекобод райони.

Ҳосил тақдири ҳал бўлаётган айни кунларда сувчи билан механизаторнинг масъулияти янада ошмоқда. Давр шуни тақозо этмоқдаки, ғўзаларнинг серҳосил бўлиб ўсишини таъминлаш учун чанқатиб қўймай, вақтида суғориш, шунингдек тупроқ етилиши билан дарҳол қатор ораларини юмшатиш зарур. Ўрта Чирчиқ райондаги Охунбобоев номли колхоз сувчилари, «Северний маяк» колхози механизаторлари шу тартибда иш юритиб яхши натижаларга эришмоқдалар.

А. Абалян фотолари.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ ВОСИТАЛАРИ

Мамлакатимизда ҳар бир совет кишисининг коммунистик онгини шакллантириш соҳасида партия программасига ёзиб қўйилган мақсадлар, КПСС XXV съездининг йўл-йўриқлари изчиллик билан рўёбга чиқарилмоқда. Гражданларимиз юксак ғоявийлик, ватанпарварлик ва пролетар интернационализми, меҳнатга ва ижтимоий мулкка коммунистик муносабат руҳида тарбияланмоқда. Буржуа қарашлари ва хулқ-атворларининг сарқитларини бартараф қилиш, шахсни уйғун равишда камол топтириш учун кўп иш қилинмоқда. Идеология иши билан ташкилотчилик фаолиятининг бирлиги, тарбия вазифаларини ҳал этишга комплекс ёндошиш муваффақиятни таъминлаб бермоқда.

Сиёсий маориф ва илмий-техника пропагандаси марказлари, халқ университетлари, «Билим» жамиятининг лекторийлари, маданият муассасалари партия ғояларини актив тарғиб этмоқдалар. Улар ишдаги самарадорлик кўп жиҳатдан мустаҳкам моддий база билан белгиланади, бу базани такомиллаштириш учун катта маблағ ажратилмоқда. Мамлакатда 7.500 сиёсий маориф уйи ва кабинети, 136 минг клуб муассасаси, 131 минг оммавий кутубхона, 1400 га яқин музей, 153 минг киноустановка ишлаб турибди. Телевидение ва радиоэшиттириш планли равишда ривожланмоқда, пропаганданинг техникавий воситалари, маданий-оммавий иш тажрибаси боймоқда.

Бироқ, ҳали бир талай ҳал этилмаган масалалар ҳам бор. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида бу ишнинг моддий базасини кенгайтириш ва ундан янада самарали фойдаланишга қаратилган бир қанча тадбирлар кўзда тутилган. Сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг, ахборот марказларининг ролини ошириш, ишлаб чиқариш коллективларидаги, меҳнаткашлар яшаётган ва дам олаётган жойлардаги тарбиявий ишнинг моддий-техникавий негизини мустаҳкамлаш вазифаси қўйилмоқда. Шу мақсадлар йўлида, қайси идорага қарашли эканлигидан қатъий назар, барча ишлаб турган саройлар, клублар, кутубхоналар, стадионлардан ғоят самарали фойдаланиш ҳам муҳимдир.

Свердловск областининг партия ва совет органлари яхши намуна кўрсатмоқдалар. Бу ердагилар идеология, маданият-маърифат муассасалари ишини атрофлича таҳлил этиб чиқдилар ва уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш программасини қатъият билан амалга оширмоқдалар. Маданият комплекслари ижобий натижалар бермоқда, бу комплекслар қишлоқ жойларидаги маданият масканларининг кучларини бирлаштиришга, клублар, кутубхоналарнинг самарадорлигини анча оширишга ёрдам берди. Литванинг Укмерге районида ишлар пухта ўйлаб ташкил этилган, бу ердаги корхона ва хўжаликларда сиёсий иш пунктлари тузилган. Чунончи, С. Нерис номли колхоздаги маданият саройи ҳузурида, машина ҳовлисида, чорвачилик фермасида ана шундай пунктлар ташкил этилган. Техникавий воситалар билан хафсала қилиб жиҳозланган бу пунктлар тарбиявий иш савиясини ошириш, ҳар бир меҳнатчининг дилига йўл топиш имконини берди. Мамлакатда партия, совет органларининг район, шаҳар ва область газеталари полиграфия базасини модернизациялашга, маҳаллий телевидение ва радио эшиттиришни энг янги аппаратлар билан таъминлашга эътибори кучайтирилди.

Шу билан бирга редакцияга бир қанча жойлардаги партия ташкилотлари, халқ депутатлари советларининг ижроия комитетлари, хўжалик, касаба союз ва комсомол органлари идеология ишининг моддий базасини мустаҳкамлаш масалаларини эътибордан четда қолдираётганликлари тўғрисида сигналлар келиб турибди. Оғзаки сиёсий пропаганда ва агитацияда замонавий техника воситаларидан, экран, овозли ва босма кўргазмали материаллардан етарли равишда фойдаланилмаётир. Республика ва область нашриётлари тайёрлаган кўпгина китобларнинг полиграфия ижроси ва муддатлари қониқарли эмас.

Маданият объектлари, спорт иншоотлари қурилиши ҳамон суст бормоқда. Чунончи, ноқоратупроқ зонада беш йилликнинг уч йилида қишлоқ клубларини ишга тушириш планининг учдан бир қисмидан камроғи, район маданият уйларини ишга тушириш плани 65 процент бажарилди; РСФСР Қишлоқ қурилиши министрлигининг бўлинмалари қишлоқ меҳнатчиларидан катта қарздор бўлиб қолмоқдалар. Украинада маданият муассасалари кўплаб қурилмоқда. Шу беш йилликнинг уч йили мобайнидагина 562 та клуб биноси қад кўтарди, яна беш юзтага яқини қурилмоқда. Бироқ, республиканинг бир қанча областларида иқтисодий ва социал-маданий ривожланиш комплекс программалари қониқарсиз амалга оширилмоқда. Украина Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида республиканинг маданият министрлиги, Украина касаба союзлари республика Совети, Полтава, Киев, Харьков, Чернигов областлари партия ва совет органларининг раҳбарлари қаттиқ танқид қилинди, бу областларда клуб муассасаларини ишга тушириш планлари бажарилмаётганлиги айтиб ўтилди.

Партиянинг пропагандист кадрлар, оммавий ахборот воситаларининг, маданият-маърифат муассасаларининг ходимлари олдига қўяётган янги вазифалари тарбиявий ишнинг форма ва методларини доимо такомиллаштиришни, унинг техникавий воситаларини кўпайтириш ва бу воситалардан тобора самарали фойдаланишни талаб қилади. Жойларда бу ҳақда доимо чинакам ғамхўрлик қилинаяптими! Афсуски, йўқ. Айтайлик, Минск, Горький, Ярославль, Краматорск, Коломнадаги, бошқа шаҳарлардаги маданият ва техника саройлари халққа манзур бўлди. Бироқ, асбоб-ускуналар, приборлар сотиб олиш баъзан жуда мураккаблиги, ҳозирча бундай саройларнинг типовой лойиҳаси йўқлиги натижасида бу истиқболли иш ривож топмаяпти. Маданият министрлиги, ВЦСПС, уларнинг жойлардаги органлари маданий иш ва аҳоли дам олишининг янги шаклини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашлари лозим.

Ғоявий, тарбиявий, сиёсий иш марказларини замонавий товуш ёзиш аппаратлари билан, томоша залларини, лекция залларини радиолаштириш учун керакли асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш учун кўп иш қилиниши керак. Шу муассасаларни махсус мосланган транспорт билан яхшироқ таъминлаш тўғрисида ўйлаб кўриш керак.

Идеология иши воситаларини доимо кўпайтириш, маданият-маърифат, спорт иншоотлари ўз муддатида ва юқори сифатли қилиб қурилиши, замонавий техника воситалари ва асбоб-ускуналар билан таъминланиши учун ҳамма чораларни кўриш — партия ташкилотларининг вазифасидир. Чунки идеология ишининг моддий базасини мустаҳкамлаш тўғрисидаги ғамхўрлик пировард натижада унинг таъсирчанлигини кучайтириш тўғрисидаги, ҳар бир лекторий ва клуб, кутубхона ва киноконцерт зали, ғоявий-ахлоқий, сиёсий тарбиянинг ҳамма воситалари меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини тўла-тўкис таъминлайдиган, коммунистик қурилиш ишига янада самарали хизмат қиладиган бўлиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш демакдир.

(«ПРАВДА» газетасининг 16 июлдаги бош мақоласи).

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ ҚАНДАЙ ТАШКИЛ ЭТМОҚДАМИЗ

ХЎЖАЛИК РАҲБАРИ МИНБАРИ

СОВХОЗИМИЗ пойтахт областидагина эмас, балки республикадаги йирик ва юқори ҳосилли пахтачилик хўжаликларидан бири ҳисобланади. Тўрт минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан кўп йиллардан буён муттасил 39—40 центнер ва ундан ошириб ҳосил олиб келмоқдамиз.

Мўл ва барқарор ҳосил олишга қандай қилиб эришиляпти, деган савол туғилиши мумкин. Биз бунга пахта етиштиришни комплекс механизациялаш асосида деҳқончилик маданиятини юксак даражага кўтариш, алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш, агротехника тадбирлари комплексини тўғри белгилаш ҳамда изчил амалга ошириш туфайли эришяпмиз.

Дарҳақиқат, совхозимизда пахта етиштиришни комплекс механизациялаш даражаси юксак поғонага кўтарилган. Бинобарин, деҳқончилик маданиятини оширишда катта муваффақиятларга эришдик. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Энвер Алиев, техниканинг ажойиб жиловкорлари Абдусаттор Сулаймонов, Худойберди Тўйчиев, Мамет Халилич, Сафар Избосаров каби юқори малакали механизаторлар бошчилик қилаётган 57 та комплекс механизациялашган звенода пахта етиштирилади. Ана шу звеноларнинг бошлиқлари кузда ерни ўзлари ўғитлаб, шудгор қилиб қўйишади. Баҳорда уни экишга ўзлари тайёрлашади ва экиш агрегатларини бошқариб, чигитни қулай агротехника муддатларида сифатли қилиб экишади. Езда ғўзани агротехника қоидалари асосида парвариш қилиб, барча майдонда мўл ҳосил етиштиришни таъминлашади. Кузда эса етиштирилган ҳосилни машиналар билан қисқа муддатда нобуд қилмай йиғиб-териб беришади.

Бу — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленумининг «Партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг пахтачиликда алмашлаб экишни ўзлаштириш ва комплекс механизацияни ниҳоясига етказиш соҳасидаги қарорларини бажариш борасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида»ги қарори талабларига мосдир.

Совхозда 5451 гектар ҳайдаладиган ер бўлиб, унинг 4000 гектарида пахта, 951 гектарида беда, 282 гектарида маккажўхори, 160 гектарида ғалла ва қолган қисмида бошқа экинлар етиштирилади. Буни ҳисобга олиб, ўн далали алмашлаб экиш схемаси жорий этилган.

Ҳар йили ўтган йили пахта етиштирилган 757 гектар ерга беда, маккажўхори, ғалла ва бошқа экинлар экилиб, ўтган йили ана шу экинлар экилган шунча ерга чигит экилади. Шундай қилиб, пахта етиштириладиган ерлар ҳар беш ярим йилда бир марта тўла алмаштириб чиқиляпти. Ҳозир пахта майдони бир марта тўла алмаштириб бўлиниб, алмашлаб экишнинг иккинчи даврасиси давом этмоқда.

Пахтакорларимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумининг қарорига амал қила бориб, пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлигини ошириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим омили бўлган алмашлаб экишни тинмай такомиллаштиравердилар. Бу—ерларнинг унумдорлигини ошириш, тупроқнинг структурасини яхшилаш асосида пахтачилик билан бир қаторда ишлаб чиқаришнинг бошқа тармоқларини, хусусан чорвачиликни ҳам ривожлантириш, гўшт ва сут етиштиришни кўпайтириш имконини беради.

Ҳозиргача совхозда чигит экишдан тортиб то ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ишлар максимал даражада механизациялаштирилгани ҳолда, ғўзани суғориш қўл кучи билан бажариларди. Кейинги даврда пахтакорларимиз бу жараённи ҳам механизациялашга киришдилар. Масалан, бу йил минг гектар майдондаги ғўза механизмлар ёрдамида суғориляпти.

Ҳозир далада 12 та суғориш агрегати, сунъий ёмғир ёғдириб суғорадиган битта «Волжанка» маркали установка ишлаб турибди. Уларнинг ёрдамида ҳар куни 50 гектардан ортиқ майдондаги ғўза суғориляпти. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумининг кўрсатмасига амал қилиб, ғўзани суғоришни механизациялаш даражасини ҳам муттасил ошириб бормиз ва шу йўл билан пахтачиликни том маъноси билан комплекс механизациялашни яқин йиллар ичида ниҳоясига етказамиз.

Пахта-беда алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш, техника ва ўғитлардан самарали фойдаланиш, пахтакорларимиз ва механизаторларимизнинг бой тажрибаси ҳамда юксак маҳорати ҳар қандай мураккаб шароитда ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштириш имконини бермоқда. Бунга ўтган йилнинг натижаси ва бу йилги ҳосил учун олиб борилаётган кураш мисол бўлаолади.

Ўтган йили об-ҳаво шароити пахтачилик учун жуда ноқулай келгани сабабли жуда катта қийинчиликлар юз берди. Лекин пахтакорларимиз ва механизаторларимиз бой тажрибалари ва юксак маҳоратларини ишга солиб, барча майдонда мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Ҳар гектар ердан пландаги 38 центнер ўрнига 39 центнердан пахта териб олинди. Давлатга 15 минг 600 тонна «оқ олтин» топширилди. Ана шу пахтанинг 92 проценти машиналар билан терилди.

Пахтакорларимиз ва механизаторларимиз табиат шафқатсизлик қилган, пахтачилик тарихида мисли кўрилмаган қийинчиликлар юз берган бу йилги шароитда ҳам кўзланган мақсад сари комил ишонч билан бормоқдалар. Улар ҳар гектар ерда 43 центнердан ҳосил етиштириш ва давлатга 17 минг 200 тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олишган. Уста пахтакорлар Алиме Айвазова, Чки Редван, Асқар Каримов, Турғун Маллабоев, Айдер Ҳайриддинов, Зикрилла Маметов, Энвер Алиев, Абдусаттор Сулаймонов ва бошқалар раҳбарлик қилаётган бўлимлар, бригадалар ҳамда звеноларнинг коллективлари 50—60 центнерлик маррани эгаллаш ҳақида ваъда беришган.

Бу йилги мураккаб шароитни ҳисобга олиб, тупроқни кўпроқ қиздириш мақсадида ғўза бир марта суғорилганидан кейин қатор оралари икки марта культивация қилиняпти ва кетмон чопиғи ўтказиляпти. Шундан сўнг ғўза сув талаб бўлмаса ҳам ўгит солган ҳолда суғориш эгатлари олиб қўйиляпти. Бу ғўзанинг авжини тезлаштириш имконини беради.

Ғўзани биринчи суғориш олдидан эгат олинганда гектарига 200 килограммдан азотли ва 200 килограммдан фосфорли ўғитлар солган ҳолда учинчи марта озиқлантирилди. Суғоришдан кейин биринчи культивация ўтказилганда гектарига 150 килограммдан азотли ва иккинчи культивация ўтказилганда 250 килограммдан фосфорли ҳамда 50 килограммдан калийли ўғитлар солиб яна озиқлантирилди. Иккинчи суғориш учун эгат олганда эса гектарига 200 килограммдан азотли ва шунчадан фосфорли ўғитлар солинди. Шу билан минерал ўғитларнинг йиллик нормаси ерга солиб бўлинди. Бундан ташқари, ҳар гектар ерга етарли миқдорда эланган қуруқ гўнг компост тариқасида солинди.

Пахтакорларимиз республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан ҳамда область пахтакорлар Советининг тавсияларига биноан июль ва август ойларида ғўза парваришини янада кучайтириш тадбирларини белгиладилар. Улар июль ойида барча майдондаги ғўзани «шарбат» оқизган ҳолда икки марта суғоришни мўлжаллашяпти. Ҳар бир сувдан кейин ғўза қатор оралари икки марта культивация қилинади ва ўтоқ қилган ҳолда бир марта кетмон чопиғи ўтказилади. Кетмон чопиғи чигит экилган қаторлардаги культиваторнинг ишчи органлари қамраб ололмайдиган тупроқни юмшатиш йўли билан экиннинг ҳаво, иссиқлик, сув ва озуқа моддаларидан яхшироқ баҳраманд бўлиши таъминланади, тупроқни кўпроқ қиздириш имконини беради.

Мурожаатда таъкидланганидек, барча майдондаги тупроқнинг бир текис намланиши ва ғўза сувдан яхшироқ баҳраманд бўлишига эришиш мақсадида ўқариқлар сонини кўпайтириб, калта эгатлар орқали группа усулида суғоришни ташкил этдик. Бундан кейин ҳавонинг ҳарорати кун сайин кўтарилиб бориши ва ғўзанинг сувга бўлган талаби ошишини ҳисобга олиб, сувчилар сонини кўпайтириб, 240 кишига етказамиз. Ғўзани қондириб суғоришда намуна кўрсатаётган Асқар Кенжаев, Эргаш Ашуров, Олимжон Маллабоев, Маъмуржон Худойбердиев, Бейбўсин Қоржовдиев каби моҳир сувчиларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш йўли билан суғоришни барча бўлим, бригада ва звеноларда намунали ташкил этамиз.

Бу ойда ривожланишдан орқада қолаётган 400 гектар майдондаги ғўзани алоҳида парвариш қиламиз.

Июль ойида ғўзанинг энг асосий кушандаси бўлган ва оммавий равишда кўпаядиган кўсак қурти, шунингдек пахта майдонларида пайдо бўлган ўргимчаккана, ширага қарши кельтан, пликтран, смайт, олтингугурт кукуни, дендробациллин, фозолон, хлорофос, полидофен, тиодан, антио, «БИ-58-2», полидофен, ДДТ каби препаратлардан фойдаланган ҳолда кескин кураш олиб борамиз ва ҳосилга зарар етишига йўл қўймаймиз. Ҳозир далада 21 та «ОВХ-14» ва 16 та «ПГС-2,6» маркали аппаратлар билан ҳашаротларга қарши дори сепиляпти.

Август ойида ҳам барча майдондаги ғўзани икки марта суғорамиз. Биринчи сувга эгат олганда чопиқ тракторларининг ҳаммасига «ЧВХ» маркали агрегатларни ўрнатиб, бир йўла чеканка ҳам ўтказамиз. Бунда чеканка қилувчи механизмлар бир метр баландликка ўрнатилиб, ғўзаларнинг ўсиш нуқтаси кесиб кетилади. Шундан кейин бир йўла культивация қилган ҳолда иккинчи суғориш учун эгат оламиз. Ана шунда такрор чеканка ўтказамиз. Айни вақтда ишчилар ғўзанинг ён шохларини қўл билан чилпиб чиқадилар.

Бу йил ғўзанинг ривожи орқада қолганлигини ҳисобга олиб, дефолиацияни одатдагидан кечроқ, яъни 10 сентябрда бошлаб, уни қисқа муддатда сифатли тугаллаймиз. Ғўзанинг барги тўкилиши билан мавжуд 100 та терим агрегатини ишга тушириб, етиштирилган барча ҳосилни ҳар йилдагидек жуда қисқа муддатда йиғиштириб олиш, халқ хўжалик плани ва зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятимизни барвақт муваффақиятли бажаришни мўлжаллаяпмиз.

С. ЗОКИРОВ,
Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг директори.

МЕҲНАТКАШЛАР ТУРМУШИГА — ПАРТИЯВИЙ ҒАМХЎРЛИК

16 июль куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов раислигида аҳолининг турмуш маданиятини ошириш масалалари билан шуғулланувчи республика кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Кенгаш аъзолари республика қурилиш министри С. А. Омеровнинг, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министри Н. Р. Ражабовнинг, «Узколхозстрой» бирлашмаси раиси И. Ашуровнинг, «Главташкентстрой» бошлиғи Т. Набиевнинг, Ўзбекистон ССР Госстройи раисининг биринчи ўринбосари Д. В. Латиповнинг республикада хутор системасини тугатиш, уй-жой ҳамда социал-маданий-маиший объектлар қурилиши қандай бораётганлиги ҳақидаги ахборотларини тинглаб, муҳокама қилдилар.

Ўнинчи беш йиллик бошлангандан бери Ўзбекистонда икки мингтадан кўпроқ хутор тугатилди. Шу йиллар мобайнида қишлоқ жойларда қарийб тўққиз ярим миллион квадрат метр уй-жой, кўпдан-кўп мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш объектлари, касалхоналар, клублар ва маданият уйлари қурилди. Жиззах, Сурхондарё, Сирдарё, Қашқадарё областларида ва Қорақалпоғистон АССРда янги қўриқ совхозларни комплекс равишда қуриш кенг кўламда олиб борилмоқда.

Шу билан бирга хутор системасини тугатишдек қишлоқ турмушини қайта қуришда жуда катта аҳамиятга эга бўлган ишда ҳамон катта камчиликлар бор. Республикада қурилиш, қишлоқ қурилиши, мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», «Главташкентстрой», «Узглавводстрой» янги ташкил этилган қўриқ совхозларда комплекс қурилиш ишлари жараёнида белгиланган графиклардан орқада қолинишига йўл қўймоқдалар, объектларни ишга тушириш планларини бир текис бажармаяптилар, бу эса уй-жой посёлкалари қурилишининг комплекслилигини издан чиқармоқда. Қорақалпоғистон АССРда, Бухоро, Наманган, Хоразм, Самарқанд ва Тошкент областларида хуторларни тугатиш иши суст бормоқда. Қабул этилган тавсияномаларда кенгаш камчиликларни тезроқ тугатишнинг, хутор системасини тугатиш планлари ва графиклари сўзсиз бажарилишининг, қишлоқ жойларида уй-жой, социал ва маданий-маиший объектлар қурилишини жадаллаштиришнинг конкрет йўлларини белгилаб берди.

Кенгаш республикада мактабгача тарбия муассасалари тармоғини ривожлантиришда Навоий шаҳар партия комитети ва Бўз район партия комитетининг иш тажрибасини кенг оммалаштиришга оид тавсияномаларни ҳам қабул қилди. Бу масала юзасидан ана шу партия комитетларининг биринчи секретарлари Н. В. Духанов билан М. Эминов ахборот бердилар.

Навоийда ишлаб турган ўттизтадан ортиқ болалар комбинатида мактабгача ёшдаги болаларнинг 61,5 проценти тарбияланмоқда. Бу ерда ҳар йили бир неча типовой ясли ва болалар боғчаси қурилмоқда. Ҳозир Бўз районида қирқтадан ортиқ болалар муассасаси ишлаб турибди, улар район территориясида истиқомат қилувчи мактабгача ёшдаги болаларнинг 69 процентини ўз бағрига олган. Халқаро болалар йилини нишонлаш юзасидан Навоий шаҳар партия комитети ва Бўз район партия комитети мактабгача тарбия муассасалар тармоғини анча кенгайтириш ва уларда тарбияланувчи болаларни кўпайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар кўришди. Кенгаш уларнинг иш тажрибасини маъқуллаб, область, шаҳар ва район партия комитетларига, республика министрликлари ва идораларига бу ташаббусни чуқур ўрганишни ҳамда мактабгача тарбия муассасаларини кўпайтириш, уларнинг тарбиявий фаолиятини яхшилаш учун ҳамма чораларни кўришни тавсия этди.

Кенгаш мажлисида Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. У ўз нутқида партия XXV съездининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори, ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқлари асосида республика аҳолисининг турмуш маданиятини тубдан ошириш муҳим эканлигини таъкидлади. Қишлоқ турмушини қайта қуриш ижодий ёндошишни, қурилишнинг замонавий усулларидан фойдаланишни, қишлоқ аҳолисининг эҳтиёжларини қондира оладиган ишлаб чиқариш базасини ривожлантиришни талаб қилади. Уй-жой қуриш кооперативлари фаолиятини кенг миқёсда ривожлантириш, қишлоқ жойларда якка тартибдаги қурилишни ривожлантиришга ёрдам бериш зарур. Партия ва совет ташкилотлари оналар ва болаларга ғамхўрлик қилишни асосий вазифа деб ҳисоблаб келганлар ва доимо шундай деб ҳисоблашлари керак. Туғруқхоналар, она ва болани шифолайдиган муассасаларни кўпроқ қуриш, мактабгача жамоат тарбия муассасалари тармоғини ривожлантиришнинг илғор тажрибасини кенг оммалаштириш, республика шаҳар ва қишлоқларидаги ҳамма болаларнинг мактабларга мактабгача тарбия муассасалари орқали тарбия кўриб келишларини таъминлаш лозим.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, Й. Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Г. М. Орлов, С. У. Султонова қатнашдилар. (ЎзТАГ).

ФУРСАТ ҒАНИМАТ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЗАРБДОР ОБЪЕКТЛАР ҚУРИЛИШИДА

ҚУРИЛИШГА яқинлашган сари унинг салобати тобора яққолроқ кўзга ташланади. Шўх Чирчиқ дарёси ёнида қад кўтараётган корхонанинг кўпчилик корпуслари осмонга бўй чўзган. Турли-туман химиявий жараёнлар содир бўладиган қозонлар, сонсиз-саноқсиз қувурлардан ташкил топган миноралар учи мовий гумбазга қадалгандай туюлади. Тўла қурилиб бўлганлари устида ол байроқлар ҳилпираб турар, бу билан бамисоли бинокор ва монтажчилар меҳнатини бутун борлиқ олдида кўз-кўз қилади.

Ўнлаб гектар майдонни эгаллаган бу объектда яратувчилик меҳнати бутун завқи-шавқи билан давом этмоқда. Янги —янги цехлар бинолари, ишлаб чиқариш қувватлари барпо этилаяпти. Минглаб бинокорлар ва монтажчилар зўр ғайрат-шижоатли меҳнат қўйнида жавлон урмоқдалар. Турли-туман бинокорлик механизмлари улар измида. Экскаватор, трактор, бульдозер, скрейперлар ҳайқириғи эсиб турган майин тоғ шабадасида узоқ-узоқларга таралади. Кўтарма кранлар неча-неча тонна оғирликдаги темир-бетон, металл конструкцияларини виқор билан корпуслар юқори қаватларида ишлаётган бунёдкорлар олдига чиқариб бермоқда. Ғишт терувчилар, бетончилар, дурадгорлар, монтажчилар, бошқа касб эгаси бўлган бинокорлар қўли-қўлига тегмайди. Улар республикамизнинг ишга тушириладиган зарбдор объектларидан ҳисобланган капролактам ишлаб чиқаришини муддатида фойдаланишга топшириш мақсадида ҳиммат камарини маҳкам боғлаб ишлашяпти.

Ишлаб чиқариш комплексини фойдаланишга топшириш муддати тобора яқинлашмоқда. Қурилиш майдонига кираверишда уни тугатиш учун неча кун қолганлиги доим қайд қилиб кўрсатилади. Борйўғи тўрт ой вақт қолди. Чунки, бинокорлар ва монтажчилар бу улкан комплексни буюк сана — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 62 йиллигигача ишга туширишга аҳд қилишган. Шу ваъданинг устидан чиқишга муносиб ҳисса қўшишга астойдил интилаётган коллективлар, айрим бунёдкорлар фурсатни ғанимат билиб зарбдорчасига меҳнат қилишяпти, ўзларининг тажриба, маҳоратларини аямай ишлашяпти. Улар социалистик мусобақада ғолиб келиб, баракали меҳнатлари эвазига муносиб тақдирланишяпти.

Мусобақада «Узпромвентиляция» трестига қарашли Оққовоқ кўчма механизациялашган колонна, 160-қурилиш трестининг 94-кўчма механизациялашган колоннаси ҳамда 225-иш бошлиғи бошқармаси ва бошқа қатор ташкилотлар бунёдкорлари ғолиблик қилишяпти. Улар йил бошидан бери ҳар ойда мукофотли ўринларни эгаллашяпти, зиммаларидаги вазифаларни сидқидилдан адо этишяпти.

— Шу кунларда қурилиш майдонида 1700 бинокор ишлаяпти,—дейди 160-трест бошқарувчисининг ўринбосари Израиль Абрамович Эльюкин.— Республика Қурилиш министрлиги капролактам ишлаб чиқариш комплекси аҳамиятини ҳисобга олиб, қурилишга Наманган, Самарқанд, Фарғона, Тошкент бинокорларидан ҳам сафарбар этди. Шу шаҳарлардан келган юзлаб қурувчилар бу ерда ҳамкасблари билан ёнма-ён туриб ишлашяпти. Трестимизнинг барча бошқармалари бинокорлари ҳам бу қурилишга жалб этилган.

Трест коллективи қўшимча куч ва воситаларни ишга солиш туфайли шу йилнинг ярим йиллик плани топшириғини умуман бажарди. Республика қурилиш министрлиги бўйича эса орқада қолиш 300 минг сўмлик атрофида бўлмоқда. Уни бартараф этиш учун зарур чоралар кўриляпти. Маълум бир иш қачон ва қайси коллектив томонидан бажарилиши аниқ белгилаб олинди. Ҳозир барча ишлар шу режага мувофиқ олиб борилляпти. Бу ишда сезиларли силжиш ясади.

Комплекс қурилишида самарали ва сифатли меҳнати билан кўпчиликнинг оғзига тушган бригадалар анчагина бор. Нури Сеитхалилов, Константин Ганкин, Турум Эрназаровлар бошлиқ комплекс бригадалар, Владимир Родионов, Владимир Варишников раҳбарлигидаги монтажчи бригадалар ҳақида фақат илиқ сўзлар эшитасиз бу ерда. Тоштун Бежонов бош бўлган ғишт терувчилар бу объект қурилишида юзлаб куб метр ҳажмда девор кўтардилар. Надежда Ермолаева етакчилик қилаётган бўёқчи-сувоқчилар бригадаси аъзолари ўз касбларига содиқ эканликларини намойиш қилмоқдалар. Турум Эрназаров, Валентина Стригина, Бекир Абдурамоновлар сардор бўлган кичик, аммо аҳил ва иноқ коллективлар топшириқни доим бир ярим баравар атрофида бажаришяпти.

Капролактам ишлаб чиқаришининг ишга тушириладиган комплексида 60,4 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш назарда тутилади. Қурилиш бошланган 1977 йилда планда белгиланганидан 5 миллион сўмлик, ўтган йили эса 5,4 миллион сўмлик кам қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. 1979 йилда ҳам сезиларли силжиш бўлмаяпти. Шу йилнинг ўтган олти ойида 17,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши лозим бўлгани ҳолда ҳаммаси бўлиб 12 миллион 737 минг сўмлик иш бажарилди. Шундай қилиб, қурилиш бошланганидан бери комплекс бўйича амалга оширилган иш ҳажми салкам 40 миллион сўмликни ташкил этди. Комплекс қурилишини охиригача етказиш учун яна 21 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш керак.

Тўрт ой ичида шундай катта ҳажмдаги ишларни амалга оширишнинг ўзи бўлмайди, албатта. Бу ҳар ой давомида ўрта ҳисоб билан 5 миллион сўмлик ҳажми атрофида ишни уддалаш демакдир. Бу эса жуда катта маблағ. Шу вақтгача капролактам қурилишида бирор ой ҳам шунчалик миқёсдаги иш бажарилган эмас. Ҳатто, биринчи ярим йиллик ойларининг бирортасида ҳам 3 миллион сўмлик маррага етилгани йўқ. Энг кўп деганда 2,8 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди, холос.

Капролактамнинг ишга тушадиган комплекси фойдаланишга топширилиши ва шу йилнинг 7 ноябрида халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган яна бир янги маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, эл-юрт олдида берилган ваъданинг тўла уддасидан чиқиш учун қурилиш-монтаж ишларини кескин жадаллаштириш талаб этилади. Бунинг учун шу муҳим объектни барпо қилиш, асбоб-ускуналар билан таъмин этишга алоқадор бўлган барча ташкилотлар, айниқса буюртмачилар, бинокорлар ва монтажчилар бажариладиган иш ҳажмини тўхтовсиз кўпайтириб бориш учун ҳамма резервлар ва имкониятларни ишга солишлари, мавжуд омиллардан ишнинг кўзини билиб, оқилона фойдаланишлари зарур.

Бундай резерв ва омиллар эса анчагина бор. Масалан, қурилишнинг механизация даражасини олиб кўрайлик. Шундай катта ва муҳим қурилишда айрим, айниқса, кичик механизация воситалари етарли эмаслиги таажжубланарлидир. Бунинг оқибатида сувашмойлаш, вазни енгил ускуналарни ўрнатиш ишлари асосан қўл кучи ёрдамида бажарилмоқда. Бошқа қатор операциялар ҳам механизмлардан фойдаланилмаяпти. Айрим ҳолларда автокранлар етишмайди, транспорт воситалари ҳам ҳар доим етарли миқдорда бўлмайди. Бинокорлик материаллари таъминотида ҳам тез-тез узилишлар бўлмоқда. Ҳатто, бетон, қоришма, ғишт, ёғоч-тахта каби материалларни соатлаб кутиб қолиш одат тусига кириб қолганки, бу ҳол ҳеч кимни ташвишлантирмайди. Натижада қимматли иш вақтининг маълум қисми фойдасиз ўтмоқда.

Ишчи кучи етишмаслиги ҳам қурилиш суръатига салбий таъсир қилмоқда. Бу, айниқса, республика Монтаж ва махсус қурилиш министрлиги бўлинмаларида яққол кўзга ташланади. Бу ташкилотлар технологик асбоб-ускуналар ва қувурларни монтаж қилишда графикдан жуда орқада қолишяпти. Асосан, уларнинг айби билан қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилмаяпти. Монтажчилар иш кўламини кенгайтириш учун барча зарур имкониятларга эгалар. Шунга қарамай ишдаги сусткашлик, меҳнатни ташкил этишдаги нуқсонлар туфайли монтажлашдаги қолоқлик 6 миллион сўмдан камаймаяпти.

Айниқса, 93-ихтисослашган трест бўлинмалари жуда қониқарсиз ишлаяпти, монтаж ишларини жуда суст олиб бормоқда. Ўрнатиш учун асбоб-ускуналар етарли бўлишига қарамай, ишда сезиларли ўзгариш бўлмаяпти. Буюртмачи йил бошигача ўрнатиладиган 2085 та асбоб-ускунанинг 1484 тасини қурилиш майдонига келтириб қўйди. Уларнинг бир мингтасигина монтаж учун қабул қилинди. Беш юзга яқин асбоб-ускуна қандай келтирилган бўлса, шундайлигича ётипти. Буюртмачининг қабул қилиб олиш ҳақидаги илтимосларига 93-трест раҳбарлари қуруқ ваъда беришдан нарига ўтишмаяпти. Улар бу ишни пайсалга солмоқдалар. Ишчи кучи етарли бўлмаганидан кейин ўз жавобгарлигига олиб нима қилишади, буюртмачи ҳисобида тураверганu яхшида. Буюртмачи шу йилнинг январигача 5 минг 800 тонна қувурнинг беш минг тоннасини, 9792 тонна металл конструкциясининг 9 минг 300 тоннасини келтириб қўйди.

Асбоб-ускуналар ва улар орасига монтаж қилинадиган қувурлар етарли экан бу ишни жадал бошлаб юборса бўлмайдими, деган ҳақли савол туғилади. Бошласа ва кун сайин иш кўламини кенгайтирса бўлади, лекин 93-ихтисослашган трест раҳбарлари бунга шошилишмаяпти, вақтнинг тобора қисқариб бораётганлигини ҳисобга олишмаяпти. Ўзибўларчилик кайфиятини тарк этишлари қийин бўлаяпти. Ишчи кучини кўпайтириш ҳақидаги кўрсатмалар ва илтимосларга қоп-қоп ваъда беришдан нарига ўтишмаётганликларини қандай изоҳлаш мумкин. Энг камида комплекс қурилишида монтажчилар сонини яна 600—700 кишига кўпайтириш лозим. Комплекснинг белгиланган муддатда ишга тушиш ва тушмаслиги асосан шунга боғлиқ бўлиб қолганлигини унутмаслик керак.

93-ихтисослашган трестнинг қолоқлиги бошқа қатор монтаж ташкилотлари коллективлари ишига салбий таъсир қилаяпти. Жумладан, «Электромонтаж», «Средазтепломонтаж», «Казмонтажавтоматика» ташкилотлари ишни кенг кўламда бошлаб юборишаолмаяпти. Чунки, иш майдони етишмаяпти. Агар асбоб-ускуналарни ўрнатишдаги ҳозирги сусткашлик давом этадиган бўлса уларнинг иши янада орқага сурилиб кетиши мумкин.

Буюртмачи ҳам айрим масалаларда сусткашлик қилмоқда. У асбоб-ускуналарни тўла комплект қилганича йўқ. Қатор агрегатлар ҳали қурилиш майдонига келтирилмаган. Миллионларча сўмлик технологик асбоб-ускуналар, электрик анжомлар, кабель, контроль-ўлчов ва автоматика приборлари етишмайди. Учта қозон ҳамон Таганрогдаги шундай агрегатлар ишлаб чиқарувчи заводдан олингани йўқ. Завод раҳбарлиги июль ойида жўнатишга ваъда беришди. Буюртмачи қозонларни шу ойда тайёрланишига эришса, монтаж ишлари суръатини ошишига ёрдам берган бўларди.

— Қўлимизни ушлаётган сабаблардан бири турли хил кабелларнинг йўқлигидир,— дейди Чирчиқ «Электромонтаж» бошқармаси ишлаб чиқариш-техника бўлими бошлиғи Валентин Иванович Талюк.— Буюртмачи шундай кабелларни етказиб берганида ишимиз суръати кескин ошарди. Июнь ойида 220 минг сўмлик иш бажарган бўлсак, июлда 300 минг сўм ўзлаштирмоқчимиз. 103 кишини ўз сафига бирлаштирган коллективимиз ҳажми бундан ҳам катта ишни уддалай олади. Фақат бизга иш фрэнти керак.

Қатор бошқа кичик ёрдамчи пудратчи ташкилотлар раҳбарлари ҳам иш фронти етарли эмаслигидан шикоят қилмоқдалар. Шундай экан, буюртмачи, бош пудратчи ва 93-ихтисослашган трест раҳбарлари ҳамкорликни янада кучайтиришлари, бир-бирлари билан баҳамжиҳат иш олиб боришлари, вужудга келаётган муаммоларни тез бартараф этиш учун зарур чоралар кўришлари даркор.

Капролактам ишлаб чиқариш комплексини шу йилги Улуғ Октябрь байрами арафасида фойдаланишга топширилишини таъминлаш бу муҳим қурилишда иштирок этаётган барча коллективларнинг муқаддас бурчидир. Вақт оз қолди. Фурсатни ғанимат билиб, ҳар ойда камида 5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилишига эришиш ҳамма бинокорлик, монтаж ташкилотларининг меҳнат шиори бўлиши керак. Бунинг учун барча резервлар ва имкониятларни ишга солиш лозим.

М. МИРҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

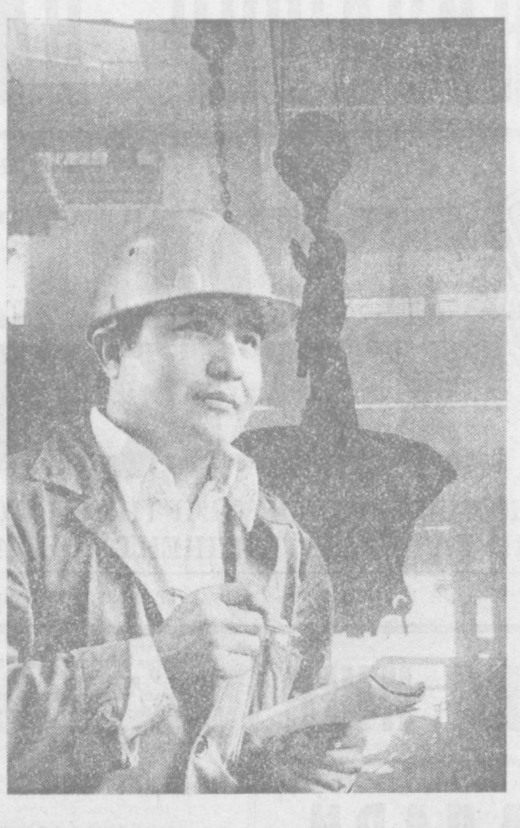

ҚЎЧҚОР Шеров В. И. Ленин номли Олмалиқ конметаллургия комбинати мис эритиш заводининг пешқадам инженери. У бошчилик қилаётган коллектив зиммасидаги топшириқларни мунтазам ошириб бажаряпти.

В. Сироткин фотоси.

БОЛАЛАР УЧУН ПАЛЬТОЛАР

ХАЛҚАРО болалар йилида пойтахт шаҳримиз ва областимизнинг қатор саноат корхоналарида кичкинтойлар учун маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми янада ортиб, уларнинг сифатига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмаси болалар пальтолари ишлаб чиқарадиган асосий корхоналардан бири. Бу йил бирлашма 2-филиалининг ўзида 190 минг дона турли ассортиментдаги пальтолар тикиш мўлжалланган.

Чеварлар олти ойлик планни ошириб бажаришди. Пландагига қўшимча бирнеча минг дона болалар пальтоси савдо шохобчаларига жўнатилди. Бунда В. Воронина ва Н. Маликовалар бошчилик қилаётган бригадалар коллективларининг ҳиссаси салмоқлидир. Кичкинтойлар учун янги ассортиментдаги чиройли ва бежирим пальтолар ишлаб чиқариш тадбирлари кўрилмоқда.

Б. ЭГАМҚУЛОВ,
ТошДУ студенти.

ҚИШЛОҚ КООПЕРАТИВИ ҚУРАДИ

— Ҳурматли ўртоқ Шонов! Сизни янги уй билан табриклаймиз, — деди 98-колхозлараро механизациялашган кўчма колонна бинокорлари вакили янги уй калитини «Юқори Чирчиқ» совхози ишчисига топшираркан.

Ишчи оиласи қалблари қувончга тўла янги уйга кўчиб кирди. Беш хонали данғиллама уй, алоҳида ошхонаси ҳам бор. Уй ёнида шахсий машина учун гараж ҳам қурилган. Бинокорлар тандирни ҳам эсдан чиқаришмабди. Унда ҳозироқ бемалол бўрсилдоқ нон ёпаверииш мумкин. Уйнинг томорқаси ҳам каттагина. Рўзғор эҳтиёжи учун анчагина сабзавот экиб олса бўлади...

«Коммуна» кооперативи ташкил этилганига кўп бўлгани йўқ. У Коммунистик районида 1976 йилда ишга тушган эди. Дастлабки кунлардаёқ фаровонлиги кун сайин ошиб бораётган деҳқонлар бу кооперативга серқантов бўлиб қолдилар. Улар ўзларининг жамғарган маблағлари ҳисобига замонавий уйлар қуриб бериш учун аризалар беришади. Кооператив коллективи эса уларнинг эҳтиёжини қондиришга астойдил ҳаракат қилмоқда. Районда тузилган бу ва бошқа кооперативлар буюртмаси билан 13,2 миллион сўмлик иш бажарилди. Яъни район деҳқонлари учун юзлаб янги уй-жойлар қуриб берилди.

98-колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси бу кооператив учун 2135 квадрат метр ҳажмида 25 та уй бунёд этди. Райондаги бошқа хўжаликларда ҳам кўплаб уйлар қурилди. «Ўзбекистон» колхозидаги «Ўзбекистонли» кооперативи деҳқонлар учун 1325 квадрат метрлик 18 та уй барпо этди. Свердлов номли колхозда ташкил этилган «Свердловчи» кооперативи колхоз пахтакорлари оилалари учун ҳаммаси бўлиб 855 квадрат метр ҳажмли янги уйларни фойдаланишга топширди. Унда ўнлаб оилалар уй тўйлари ўтказишди. Районда «Рассвет» кооперативи 262 квадрат метр фойдали майдони бўлган янги уйларни буюртмачилар ихтиёрига берди.

Шундай кенг ҳажмда уй-жой қурилишини амалга оширишга бинокорларнинг энг яқин ёрдамчиси ҳисобланган ва хўжалик ҳисоби асосида ишлаётган темир-бетон полигонининг коллективи муносиб ҳисса қўшмоқда. Бу полигон бетончилари уй-жой қурилиши учун зарур бўлган қатор йиғма плиталарни ишлаб чиқаришяпти. Бу қурилиш ишлари суръатини, механизация даражасини ошириш, қўл меҳнати сарфини бир мунча камайтириш имконини бермоқда. Энг муҳими қурилиш суръати жадаллашяпти.

Кўчма колонна коллективи лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашда ҳам янги усулни қўлланяпти. Илгари колхозлар ва совхозларда объектлар қуриладиган бўлса, уларнинг лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлатиш учун жуда кўп институтларга мурожаат қилишарди. Бунинг учун анча вақт кетарди, оворагарчилик бўларди. Колонна коллективи эса бу вазифани ўз зиммасига олди. У лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш учун буюртма беради, айни вақтда бош пудратчи сифатида иш юритиб, барча уйларнинг типовой лойиҳалар асосида қурилишини таъминлайди.

Уй-жой кооператив қурилиш участкаларида колонна томонидан ташкил этилган алоҳида прорабликлар иш олиб бормоқда. Уларнинг кўпчилиги топшириқни муттасил ортиғи билан адо этмоқда, объектларни белгиланган муддатларда ва барвақт фойдаланишга топширяпти. Р. Азаматов, Х. Абдуғаниев, М. Эргашев, Ш. Хамидов, Т. Маҳкамов ва бошқа мутахассислар раҳбарлик қилаётган бригадалар қурилишнинг суръати ва сифати юксак бўлишига эришмоқдалар. Бригадалараро социалистик мусобақада доим мукофотли ўринларни эгаллашяпти.

Колоннанинг ўнлаб тажрибали бинокорлари меҳнатда янада юксак кўрсаткичларга эришмоқда. Бўёқчи А. Ортиқов, дурадгорлардан С. Аметов, И. Валчков, бетончи В. Умаров, ғишт терувчи А. Тошевларнинг номларини колонна бинокорлари зўр ҳурмат билан тилга оладилар. Улар ўзларининг ҳалол ва фидокорона меҳнатлари, вазифаларига сидқидилдан муносабатда бўлишлари туфайли кўпчиликнинг ҳурмат эътиборини қозонишди.

Колонна коллективи ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам кенг ҳажмдаги бунёдкорлик ишларини амалга оширади. Бу йил ҳаммаси бўлиб 4,5 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилиши керак. Бинокорлар шу топшириқни ва қўшимча юзларча минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишяпти. Шу туфайли ҳам ўтган беш ойлик плани асосий кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилди. Қўшимча 7 процент миқдорида капитал маблағ ўзлаштирилди. Ҳозирги вақтда бинокорлар «Рассвет», «Коммуна», «Ўзбекистонлик», «Свердловчи» уй-жой кооперативлари буюртмаси асосида 40 га яқин уйни барпо этишяпти. Уларнинг бир қисми фойдаланишга топшириш учун тахт қилиб қўйилган.

Уй-жой қурилишининг бу янги усули районда янада кенгаяди. Чунки, тўпланган тажриба унинг афзалликларини тўла намойиш этмоқда. Шунинг учун ҳам қатор бошқа хўжаликлар уй-жой қурилишига бевосита меҳнаткашларнинг жамғармаларини жалб қилиш режаларини тузишган. Бу йил «Политотдел», Карл Маркс номли колхозларда ҳам кооперативлар иш бошлайди. Умуман мазкур беш йилликда уй-жой кооперативлари райондаги барча колхоз-совхозлар ҳамда йирик корхоналар ҳузурида ташкил этилади. Деҳқонларнинг фаровон турмуши шуни тақозо этяпти. Демак, қишлоқларимизнинг жамоли янада чирой очади. Улардаги яшаш шароитлари шаҳарникига яқинлашади. Қишлоқ меҳнаткашлари ҳам коммунал хизматнинг барча турларидан баҳраманд бўладилар.

Х. САЪДУЛЛАЕВ,
бинокор-инженер.

«ЭЛИТЕКС» ИШГА ТУШДИ

ПОЙТАХТДАГИ «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бўёқчилик цехи коллективи ярим йиллик планни ортиғи билан адо этди. Цех ишчи ва хизматчиларининг меҳнат муваффақиятларида янги техника ва технологиянинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши муҳим роль ўйнамоқда. Яқинда яна бир ускуна — «Элитекс» маркали машина фойдаланишга топширилди. Бу машинанинг узунлиги 20 метр бўлиб, бирваракайига икки-уч операцияни бажаради. Унда газлама ҳам қуритилади, ҳам дазмолланади. Янги ускунанинг аввалгиларидан яна бир афзаллиги шундаки, уни бошқариш учун олти ишчи эмас, балки икки ишчи кифоя.

Янги машинада вақт ҳам икки баравар тежалади. Шунингдек, унинг янги технологияда ишлаши туфайли цехда ишлов бериладиган газламаларнинг барчасини — юпқа капрондан тортиб қалин жунгача қуритиш ва дазмоллаш мумкин.

З. ШОКИРОВА,
бирлашма ишчиси.

ТОШКЕНТ экскаватор заводи коллективи ишлаб чиқараётган машиналар Ватанимизнинг турли бурчакларига ва қатор чет элларга жўнатилмоқда. Суратда: РСФСР ноқоратупроқ зонасини ўзлаштиришга жўнатиш учун тайёрланган экскаваторлар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

МУРОСАСИЗ ЖАНГЛАР ФРОНТИ

СССРда ривожланган социалистик жамият қурилганлиги, мамлакат моддий ва маънавий потенциалининг ўсганлиги ҳамда халқаро доирада катта обрў-эътибор қозонганлиги меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги программ мақсадларни амалга ошириш учун кенг имкониятлар яратди.

Коммунистик партия идеология ишлари стратегияси ва тактикаси юзасидан КПСС XXV съезди ишлаб чиққан қоидаларга амал қилиб, совет кишиларининг сиёсий онглилиги ва меҳнат активлигини оширишда самарали формалардан кенг фойдаланмоқда. Съезд белгилаган вазифаларни тўла-тўкис амалга оширишда КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори катта роль ўйнамоқда. Қарорда коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи талаблари асосида ғоявий-тарбиявий ишларни янада такомиллаштириш йўл-йўриқлари аниқ ва равшан белгилаб берилди.

Капитализмнинг умумий кризиси кучайган сари икки система ўртасидаги идеологик кураш кескинлашмоқда. Жаҳон социализми, барча тараққийпарвар кучлар позицияларининг мустаҳкамланиши империалистлар ва реакцион кучларни талвасага солмоқда. Улар ҳар қандай йўллар билан социалистик ҳамдўстликка нифоқ солишга, халқаро доирада рўй бераётган ижобий ўзгаришларга тўсқинлик қилишга уринмоқдалар. Шу мақсадда барча пропаганда ва оммавий ахборот воситаларини ишга солмоқдалар

Ҳозир жаҳонда 160 та информацион телеграф агентликлари, 22 мингдан ортиқ радиоэшиттириш станциялари ишлаб турибди. Улар орасида Америка ахборот ва маданий айрибошлаш агентлиги марказий ўринни эгаллайди. Агентлик ўз радио хизмати ҳамда Марказий Разведка Бошқармасига қарашли «Озодлик» ва «Озод Европа» деб номланган радиомарказлар фаолиятини координация қилиб боради. Бу радиомарказлар 22 тилда, шу жумладан, СССР халқларининг 16 тилида ҳафтасига 980 соат эшиттириш бермоқда. Би-би-си радиостанцияси фаолияти ҳам активлашиб боряпти. У ҳар ҳафтада 33 тилда 704 соат эшиттириш бермоқда. «Немис тўлқини» радиостанцияси эшиттиришлари бир кеча-кундузда 24 соатни ташкил этяпти.

АҚШда антикоммунистик пропаганда давлат сиёсатининг муҳим таркибий қисми бўлиб қолган. Бу масала билан 200 дан ортиқ илмий ва 20 та ҳукумат муассасаси шуғулланмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида, ўртоқ Л. И. Брежнев асарларида ҳозирги замон антикоммунистик кучларнинг синфий моҳияти рўйи-рост очиб ташланди. Империалистик реакция антикоммунизм шиори остида барча илғор ва революцион ғояларни топташга, меҳнаткашлар сафини пароканда қилишга, пролетариат иродасини букишга интиляпти.

Ҳозирги замон антикоммунизмининг турли йўналишлари ичида антисоветизм сиёсати асосий ўринни эгалламоқда. Бу сиёсат монополистик буржуазия мақсадлари ва вазифаларига мос тушиб, СССР сиёсий ҳаётидаги тажрибаларни сохталаштиришга қаратилгандир. Ўтган давр мобайнида антисоветизм моҳияти ўзгармаган бўлсада, аммо форма ва тактикаси янгиланиб турибди. Антисоветизм руҳидаги кишилар Совет Иттифоқи ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ҳаётини, социалистик қурилиш назарияси ва практикасини ҳар томонлама қоралашга, капиталистик турмуш тарзини улуғлашга интилмоқдалар. АҚШдаги советшуносларнинг 25 проценти бевосита пропаганда ишларида иштирок этмоқда. Улар халқаро радио эшиттириш комиссияси ёки антикоммунистик нашрлар редколлегиясида актив фаолият кўрсатмоқдалар. Бошқа советшунослар ҳам АҚШнинг турли муассасаларида ишласаларда, бизга қарши турли формаларда бўҳтонлар ёғдиришга устадирлар.

Чет элда антисоветизм идеологлари сифатида ватангадолар кўпроқ иш бермоқда. Ростислав Илларионович Боцюркив Тернопольск областида туғилган бўлсада, эсини танигандан бери Канададаги Украина буржуа миллатчилари эмигрант ташкилотининг аъзоси сифатида иш кўряпти. 1953 йилда Украина миллий бирлашмаси бош правлениесининг секретари, шу ердаги журнал редактори вазифаларида ишлади. Канадада уни ҳамма СССРдаги черковларнинг аҳволи масалалари бўйича бош мутахассис деб билади. Яна бир антисоветчи Леонард Шапиро Лондон университетининг профессори бўлиб олган. Буржуа ҳокимияти даврида у Литвада яшади. 1949 йилда Англия разведкаси билан боғланиб, муҳим маълумотларни «сотиш» билан кун кўрди. Кейинчалик советларга қарши бир қатор китоблар ҳам ёзди.

Гариф Султоновнинг таржимаи ҳоли ҳам шу ватангадоларникига ўхшаб кетади. Улуғ Ватан уруши йилларида у фашистларга хизмат қилиб, кўпгина ватанпарварларнинг ёстиғини қуритди. Муса Жалилни тутиб беришда ҳам бу сотқиннинг хизмати катта бўлган. Боймирза Хайит эса «СС»чиларнинг диверсант резведкачилар мактабини тамомлаб, милтиқ тиғини ўз ватанига қаратди. У Белоруссия ва Украинада ўтказилган кўплаб жазолаш операцияларида қатнашди. Эндиликда бу хоин ўзбек тарихи ва маданияти бўйича «буюк» мутахассис бўлиб олган. У ёзган мақола ва китобларда Ватанимиз, шу жумладан, Ўрта Осиё халқлари ҳаёти қоралаб кўрсатилади.

Идеологик диверсия антикоммунистик пропаганданинг иш усулларидан бири ҳисобланади. Идеологик диверсияни уюштирувчилар омма онгига турли йўллар билан тескари фикрларни сингдиришга, советларга қарши адабиётларни тарқатишга, ёлғонни ростдек қилиб кўрсатишга уринадилар. Капиталистик мамлакатларда кенгайиб бораётган антисоветизм компанияси империализмнинг конкрет сиёсий мақсадларини ўзида ифодаламоқда. Бу компания йирик монополистик капиталга, реакцион ҳарбийлар ва ҳарбий саноат комплекси эгаларига хуш ёқмоқда.

Советларга қарши пропаганда СССР халқларининг интернационал бирлигига ҳалал етказишни, СССР халқларини бир-бирига қарама-қарши қўйишни, миллатчилик ва шовинизмни кучайтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Улар майда миллатлар йўқолиб боряпти, мусулмонларнинг ҳуқуқлари поймол этиляпти, бутун мамлакат руслашиб кетаяпти, дея аюҳаннос солмоқдалар. Уларнинг бу уринишлари зое кетмоқда. Совет халқлари улуғ рус халқи кўрсатаётган беғараз ёрдам туфайли ўз диёрларини яна ҳам гуллабяшнатмоқдалар, миллий экономика ва маданиятни муттасил ривожлантиряптилар.

Биз душман олиб бораётган идеологик курашга муносиб зарба беришимиз лозим. Синфий душманнинг кўпорувчиликдан иборат сиёсий ва идеологик фаолиятига, унинг социализм шаънига қутириб ёғдираётган туҳматига ўз сафларимизнинг мустаҳкам жипслигини, қудратли ғоявий бирлигини, ҳар бир синф кишисининг чуқур эътиқоди ва сиёсий сергаклигини, унинг ватанни, социализм революцион ғалабаларини ҳимоя қилишга тайёрлигини қарама-қарши қўйишимиз керак.

КПСС Марказий Комитети қарорида омма онгига марксча-ленинча ғояларни сингдириш, марксизм-ленинизм классиклари асарларини қунт билан ўрганиш зарурлиги алоҳида уқтирилди. Бунинг учун сиёсий ва иқтисодий таълим системасини бутун чоралар билан такомиллаштириш, пропагандистлар, оғзаки сиёсий агитация кадрлари малакасини ошириш талаб этилади. Бошланғич партия ташкилотлари қарор асосида омма орасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилашда, халқимиз эришаётган муваффақиятлар манбаини ишонарли тарзда ифодалашда синалган формалардан кенг фойдаланишлари лозим.

Л. БЕЛЯВСКИЙ,
Б. ГОЛЬДИН,
тарих фанлари кандидатлари.

ПАРТИЯ КЎРСАТМАЛАРИ ИШ ПРОГРАММАМИЗ

СОВЕТ халқининг турмуш фаровонлиги ошган сари гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёж ҳам ўсиб бораётир. Сўнгги йилларда партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигининг бу муҳим тармоғини ҳар томонлама комплекс ривожлантириш, уни саноат негизига кўчириш масалаларига жиддий эътибор бераётганлиги ҳам шундандир. Айниқса, КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь (1978 йил) Пленумларида чорвачиликнинг ҳозирги аҳволи ва уни интенсив ривожлантиришнинг мавжуд имкониятлари атрофлича муҳокама этилиб, истиқбол режаларини белгилаб берди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XI пленуми ва область партия комитетининг чорвачиликка бағишланган пленумларида ҳам навбатда турган вазифалар аниқ кўрсатиб берилди. Чорвачиликни ривожлантиришда партиямиз кўрсатмалари асосида иш тутаётган совхозимиз чорвадорлари йил сайин қувончли натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Чорвадор кадрларни танлаш, тарбиялаш ва қобилиятига қараб лавозимлар белгилашда совхозимиз маъмурияти катта ғамхўрлик кўрсатаётир. Фермамиз жонкуяр, малакали мутахассислар билан таъминланаётгани туфайли кўрсаткичлар ой сайин ўсиб бормоқда.

Биз чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда, энг аввало, моллар маҳсулдорлигини оширишни таъминлашга ҳаракат қилмоқдамиз. Бунинг учун эса биринчи галда чорва моллари зотини яхшилаш керак бўлади.

Сўнгги йилларда фермамиздаги кам маҳсулот берадиган маҳаллий жайдари моллар аста-секин тугатилиб, наслдор моллар кўпайтириб борилди. Бундан ташқари озуқа базасини мустаҳкамлаш борасида ҳам кўп ишлар қилинди. Озуқа экинлари ҳосилдорлиги оширилиб, ҳар йили мўл-кўл озуқа жамғарилмоқда. Бу эса озуқа рационларини тўйимли ва ҳилма-хил қилиб белгилаш имконини бераётир.

Чорвадорларнинг меҳнат активлигини ошириш, уларнинг ўз ишлари натижасидан манфаатдорлигини таъминлаш мақсадида социалистик мусобақанинг таъсирчан формаларидан фойдаланилмоқда. Сут соғувчилар ва молбоқарлар ўртасидаги мусобақага мунтазам якун ясаб борилади. Ғолиблар пул мукофотлари билан тақдирланишдан ташқари уларга кўчма вимпеллар чорвадорларнинг умумий йиғилишларида тантанали суръатда топширилади.

Фермамизда амалга оширилаётган ана шундай қатор тадбирлар ўз самарасини бераётир. Айниқса, шу йилнинг ўтган даври мобайнида қўлга киритилган ютуқлар қувончли бўлди. Ҳозирги кунгача давлатга 100 тоннага яқин гўшт топширилди. Бу эса мажбуриятда белгилангандан ҳам анча кўпдир.

Сут соғувчиларимиз эса давлатга ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан қарийб 30 тонна кўп сифатли сут топширдилар. Улар орасида, айниқса, Лида Кашина намуна кўрсатаётир. У кунига ўз боқимидаги сигирлардан 10 килограммдан ошириб сут соғиб олаётир.

Хўжалигимизда паррандачилик ҳам жадал суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Буни ўтган беш ойлик кўрсаткич ҳам яққол акс эттириб турибди. Паррандабоқарларимиз ҳозиргача 130 минг донага яқин тухум топшириб, ўтган йилдагига нисбатан ўсишга эришдилар.

Совхозимиз чорвадорлари кескин ривожланиш йўлидан бормоқдалар. Молларнинг зоти яхшиланиб, маҳсулдорлиги ошмоқда. Натижада ялпи маҳсулот етиштириш ҳам кўпайиб бораётир. Бироқ, бу ҳали чегара бўлолмайди. Бизнинг олдимизда янада масъулиятли вазифалар турибди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленумида сўзлаган нутқида бундай деган эди: «... гўшт, сут ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни сезиларли даражада ўстиришга эришиш — асосий вазифадир. Бунинг учун керакли шарт-шароитлар мавжуддир. Фермаларда моллар туёғи кўпайди. Хўжаликлар озуқа билан ҳар қачонгидан кўра яхшироқ таъминланди. Ҳамма жойда молларни жадал боқиб семиртиришни уюштириш, уни шаҳарларга ва ишчи посёлкаларига бир меъёрда етказиб бериш зарур». Мана шу оқилона кўрсатмаларга тўла амал қилаётган совхозимиз чорвадорлари 1979 йил учун янада оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилишган. Бу йил биз давлатга 260 тонна гўшт, 11100 тонна сут, 260 минг дона тухум топширишимиз керак.

Шу кеча-кундузда коллективимизнинг бутун куч-ғайрати ана шу мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишига сафарбар этилмоқда. «Партия кўрсатмалари — иш программамиз» шиори остида меҳнат қилаётган чорвадорларимиз ички резерв ва имкониятларни тўла ишга солишга ҳаракат қилмоқдалар.

А. АБДУРАЗЗОҚОВ,
Бекобод районидаги «КПСС XXV съезди» совхозининг бош зоотехниги.

ШОЛИКОРЛАР

ТИМИРЯЗЕВ номли колхоз шоликорлари Оҳангарон район меҳнаткашларининг 1979 йилда бошоқли дон ҳосилини йиғиштириб олишда ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни таъминлаш юзасидан белгиланган тадбирларини муҳокама қилиб, ана шу асосда иш юритишаяпти.

— Бошоқли дон ҳосилини нес-нобуд қилмай қулай муддатда йиғиштириб олиш биз шоликорлар олдида турган муҳим вазифадир,— дейди бригада бошлиғи Тя Бон Ким.— Ҳозирги кунда бригадамиз аъзолари барча моддий-техника ва меҳнат ресурсларини мўл дон ҳосили етиштиришга жалб қилмоқдалар.

Бу йилги об-ҳаво ноқулай келиб, пахтакорлар қатори шоликорлар учун ҳам қийинчилик туғилди. Маълумки, шоли пахта сингари иссиқсевар ўсимлик. Аммо, ҳарорат пасайиб, экин нормадаги иссиқликни ололмади. Бригаданинг жонкуяр аъзолари ана шуларни назарда тутиб, бутун қалб ҳароратларини экиннинг тезроқ амал олишини таъминлашга бағишламоқдалар.

Вақтида озиқлантирилиб, бегона ўтларга қарши дори сепиб турилган шолипоя ўзгача тус олмоқда. Ҳозиргача 99 гектар майдоннинг асосий қисми дастлабки ўтоқдан чиқарилди.

Коллектив аъзоларининг бу йилги аҳди қатъий. Улар шоли ҳосилдорлигини 70 центнерга етказишга ҳаракат қилишаяпти.

Ҳ. АСРОҚУЛОВ,
Бўка райони.

«Хасково» совхозининг далаларида сабзавотдан мўл ҳосил етиштирилди. Айниқса, ўртоқ Эргаш Арзиев бригадасида сабзи ҳосили мўл бўлди. Суратда: (чапдан) бригадир Арзиев, ишчилардан Акром Орифжонов, Бозор Шеров ўртоқлар ҳосил сифатини кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ҚЎШМА БАЁНОТ

ВЬЕНТЬЯН. «Ҳиндихитой қочоқлари» хусусида Вьетнамга қарши Ғарбда ва Пекинда бошланган туҳмат кампанияси муносабати билан Лаос-Вьетнам дўстлиги жамиятнинг баёноти эълон қилинди. Баёнотда империалистлар ва халқаро реакция кучлари Ҳиндихитойдаги уч халқнинг революциясига путур етказишга ҳар жиҳатдан уринаётганликлари уқтириб ўтилади.

Ҳозирги вақтда Пекин империализм ва реакция билан биргаликда «Ҳиндихитой қочоқлари» деб аталган проблемага ёпишиб олди, бундан Ҳиндихитойдаги уч мамлакатга, айниқса Вьетнамга қарши чиқиш учун фойдаланмоқда, дейилади баёнотда. Хитой маъмурлари шу проблемани рўкач қилиб, халқаро майдонда ВСРнинг обрў-эътиборига путур етказишга, халқаро ташкилотлар томонидан ВСРга ёрдамни тўхтатишга эришишга уринмоқдалар. Америка империализми томонидан Лаос, Вьетнам ва Кампучия мажбуран тортилган агрессив уруш шунингдек, эндиликда империализм ва реакция билан бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилаётган пекинлик босқинчиларнинг шум ниятлари «Ҳиндихитой қочоқлари» проблемаси муносабати билан туғилган қийинчиликка асосий сабаб бўлди, деб таъкидланади баёнотда.

К. ВАЛЬДХАЙМНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛУАНДА. Ангола Халқ республикаси ҳукуматининг таклифига биноан БМТ Бош секретари Курт Вальдхайм расмий визит билан шу ерга келди. У келиши билан журналистларга менинг бу визитдан мақсадим Жанубий Африка республикаси ирқчи режими оккупация қилган Намибияга мустақиллик бериш масаласини Ангола раҳбарлари билан бирга муҳокама қилишдан иборат. Намибия проблемаси БМТнинг бартараф этиш плани асосида, шунингдек халқаро жамоатчилик назорати остида янги сайлов ўтказиш йўли билангина ҳал этиши мумкин, деди К. Вальдхайм. Бу план Намибия халқига итоатгўй қўғирчоқ режимни мажбуран қабул қилдиришга уринаётган Преториядаги ирқчи маъмурлар айби билан бажарилмаяпти.

ТИНЧЛИККА ХАВФ

АФИНА, 16 июль. (ТАСС). Греция коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Харилаос Флоракис «Ризоспастис» газетасининг кейинги сонида босилган мақоласида, ғарб давлатлари энергетика танглигидан халқаро кескинликни кучайтириш, қуролланиш пойгасини ҳамда меҳнаткаш — халқ ҳуқуқларига ва эркинликларига қилинаётган ҳужумни оқлаш учун фойдаланишга уринмоқдалар, деб ёзади. Империализм кучлари,— дейилади мақолада, энергетика танглигини баҳона қилиб суверен давлатларнинг ички ишларига аралашиш ҳамда бой хом ашё манбаларини ўз қўлларига ўтказиб олишга уриниб миллий озодлик ҳаракатларини кўпориш ва ёш мустақил мамлакатларда прогрессив ўзгаришлар ўтказилишига халақит бериш планларини тузмоқдалар.

АҚШнинг расмий вакиллари, деб ёзади Х. Флоракис, кейинги вақтларда Яқин Шарқда ва бошқа регионлардаги аҳволга ҳарбий куч билан аралашамиз, деб очиқдан-очиқ дўқ қилмоқдалар. Улар зарбдор ҳарбий кучлар тузмоқдалар ва ер куррасининг турли районларидаги, шу жумладан Грециядаги НАТО базаларидан ўзларининг агрессив планларини амалга ошириш учун фойдаланмоқдалар.

Бундай планлар, деб таъкидлайди Греция компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари, бизнинг мамлакатимиз учун ҳам жиддий хавф туғдирмоқда. Чунки империалистик кучларнинг иғвогарлик ҳаракатларига Греция ҳам тортилиб қолиши мумкин.

ВАТАНПАРВАРЛАР ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Сандино номли миллий озодлик курашининг отрядлари қонхўр миллий гвардияга қарши муваффақиятли ҳужумни давом эттириб, Нагароте шаҳрини озод қилдилар. Матагальпа, Ла-Пас Сеитро, Сапа шаҳарларига яқин жойларда шиддатли жанглар авж олди.

Манагуадан хабар беришларича, Никарагуа территориясининг озод этилган қисмида миллий уйғониш муваққат демократик ҳукуматининг министрлар кабинети 18 киши составида тузилди.

Министрлар кабинетига Никарагуада Сомосанинг реакцион режимига нисбатан оппозициядаги кенг доираларнинг вакиллари кирди.

Диктаторнинг қўшинлари ватанпарварларнинг зарбалари остида чекинаётиб, тинч аҳолини ваҳшийларча қириб ташламоқдалар, уларнинг уй-жой биноларини, саноат объектларини, магазинларини вайрон қилмоқдалар. Информация агентликларининг берган хабарига қараганда, уруш ҳаракатлари бошланганидан бери бутун мамлакатда 30 минг киши ҳалок бўлди, саноат ва савдо корхоналарининг 90 проценти яксон қилинди.

(ТАСС, 16 июль).

ИРҚЧИЛАР АГРЕССИЯСИ ҚОРАЛАНДИ

МОНРОВИЯ. Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашининг Либерия пойтахтида ўтаётган сессияси иштирокчилари Ангола Халқ республикаси делегациясининг таклифига биноан, Родезия ва Жанубий Африка республикасидаги ирқчи режимларнинг «фронт ёқасидаги» давлатларга қарши агрессив ҳаракатлари тўғрисидаги масалани қараб чиқди.

Африка бирлиги ташкилотининг сиёсий масалалар билан шуғулланувчи бош секретарининг ўринбосари П. Онунинг хабар беришича, сессияда сўзга чиққан АХР ташқи ишлар министри П. Жоржи ирқчиларнинг Ангола территориясига бир неча марта қуролли ҳужум қилганликлари тўғрисида фактлар келтирилган. Шунинг натижасида минг-минглаб тинч аҳоли ўлган, кўпгина халқ хўжалик объектлари вайрон бўлган.

Министрлар ангола халқи билан ва агрессияга дучор бўлган бошқа мамлакатларнинг халқлари билан тўла бирдам эканликларини изҳор қилдилар.

ЭФИОПИЯ РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ ҒАЛАБАСИ

АДДИС-АБЕБА, 16 июль. (ТАСС). Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгаш доимий комитетининг аъзоси Берхану Байе бундай деди: Эфиопия янги жамият пойдеворини қуришда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг идеалларига амал қилади. Эфиопияда бўлаётган ўзгаришлар жаҳон революцион жараёнининг, барча прогрессив кучларнинг империализмга, мустамлакачилик, апартеид ва ирқчиликка қарши биргаликда олиб бораётган курашининг ажралмас таркибий қисмидир. Эфиопия революцияси социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик туфайли қатъий ғалабага эришди ва унинг ривожланиши муқаррар тус олди.

Берхану Байе Зимбабве, Намибия ва Жанубий Африка республикаси халқларининг ирқчиликка ва апартеидга қарши озодлик ва чинакам мустақиллик йўлидаги кураши билан Эфиопиянинг бирдам эканлигини изҳор қилди. У АҚШ билан Англиянинг Родезияда Смит-музорева қўғирчоқ тўдасининг тан олинишига ва Солсберининг ғайри қонуний режимига қарши БМТ қарорига мувофиқ жорий этилган иқтисодий жазо чораларининг бекор этилишига эришиш йўлидаги уринишларини кескин танқид қилди.

ҚЎҒИРЧОҚНИНГ ВИЗИТИ ТУГАЛЛАНДИ

ЛОНДОН. Родезия «бош министри» Музореванинг АҚШ ва Англияга визити тугади. Обзорчиларнинг фикрича, Атлантиканинг ҳар иккала соҳилида «энг юксак даражада» ўтказилган музокараларнинг асосий якуни шундан иборат эдики, Вашингтон билан Лондон қўғирчоқ «ҳукумат»ни расмий равишда тан олиш жараёнини яқинлаштириш сари яна бир қадам қўйдилар. Музореванинг Лондонда журналистлар ҳузурида қилган баёноти очиқ-ойдин эна шундан далолат бермоқда. Қўғирчоқ ҳукумат бошлиғининг сўзига қараганда АҚШ билан Англияда ўтказилган музокаралардан кейин у Родезия режимининг тан олинишига ва унга қарши иқтисодий жазо чораларининг бекор этилишига яқин уч ойда амалга оширилишига қатъий ишонч ҳосил қилган.

СЭВга аъзо бўлган давлатлар ўзаро ҳамкорликда катта тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ҳамкорликнинг шарофати туфайли социалистик мамлакатлар экономикаси тез ривожланмоқда: Суратда: Германия Демократик Республикаси Совет Иттифоқига жўнатаётган нефть-химия асбоб-ускуналари тасвирланган. Бундай маҳсулотлар бошқа социалистик мамлакатларга ҳам жўнатилмоқда.

АДН—ТАСС фотоси.

РЕПРЕССИЯЛАР СИЁСАТИГА ҚАРШИ

ЛОНДОН, 16 июль. (ТАСС). «Юнити» ҳафтаномаси Лондоннинг расмий доиралари томонидан Шимолий Ирландияда ўтказилаётган репрессиялар сиёсатига қарши бирлик фронти тузишга чақириб, барча тараққийпарвар кучларга мурожаат қилди. Редакцион мақолада айтиладики, Ольстерда амалга оширилаётган фавқулодда қонунлар тинч аҳолининг уйларига босқинлар уюштириш, одамларни қамоққа олиб, ҳарбий полиция казармаларида шафқатсиз сўроқлар қилиш учун Англия армиясига ва полицияга ҳақиқатда чекланмаган ваколатлар бермоқда.

Ҳозирги Ольстерда, деб давом қилади ҳафтанома, пойлоқчилик ва зулм аппарати кенгайтириб юборилди. Полиция ва армия юз минглаб ирландияликлар тўғрисида маълумотлар тўпламоқда. Шундай материаллар тўплаш мақсадида ҳукумат маъмурлари ҳамма воситалардан фойдаланмоқдалар: қийнамоқдалар, азобга солмоқдалар, пул бериб алдамоқдалар ва қўрқитмоқдалар. Аммо жуда оғир жиноятлар қилган биронта солдат ёки полициячи қилмишига яраша жазолангани йўқ. Шимолий Ирландиядаги судлов системаси жиноятчиларни ҳамиша муҳофаза қилмоқда. Айни вақтда граждан ҳуқуқлари учун курашаётган, Ирландияни Англиянинг мустамлакачилик асоратидан озод қилиш учун ҳаракат қилаётган кишиларга қарши бутун жазо чораларини кўрмоқда, деб ёзади, «Юнити» ҳафтаномаси.

ҚИММАТЛИ МОНОГРАФИЯ

ТАҚРИЗ

«Фан» нашриёти томонидан чоп этилган «Шекспир Ўзбекистонда»1) номли монография адабиётшунос олима Ф. Сулаймонованинг кўп йиллик ижодий изланишлари самараси, муаллифнинг катта меҳнати ва синчковлиги натижасидир. Шу нарсани алоҳида қайд қилиш керакки, Шекспир ижодига бағишланган бундай йирик асар ўзбек тилида биринчи бор яратилди. Монография улуғ санъаткорнинг ижодий даҳоси билан китобхонларни таништириб, Шекспирнинг Ўзбекистонда танилиши, асарларининг таржима адабиёти бисотига қўшилиши, ўзбек театри санъатида салмоқли ўрин олишини ёритиш вазифасини ўз олдига қўяди.

Монографиянинг «Англияда Уйғониш даври» деб аталган бобида инглиз Ренессанси жуда кўп манбалардан (антик, итальян, француз, испан, немис) баҳраманд бўлганлигига тўхталиб ўтилади. Шу билан бирга Англиянинг реалистик миллий маданияти, фани, фалсафаси, театри барқ уриб ривожлангани кўрсатилади. Айни вақтда, Англиядаги уйғониш даври фани, маданият ва санъатининг юксалган даври ижтимоий зиддиятларнинг кескинлашган даври, халқ оммасининг шафқатсиз эксплуатация қилиш даври ҳам эканлиги очиб берилади.

Шекспир ижодидаги ёрқин, хушчақчақ, айни замонда фожиали асарларнинг вужудга келиши ўша даврнинг кескин, зиддиятли қарама-қаршиликлари туфайли эди. Ҳаёт ҳақиқатларига содиқ санъаткорнинг яратган қаҳрамонлари мураккаб замон манзарасини ўзларида мужассамлаштирдилар. Фальстафнинг қаҳқаҳаси, Генрих V нинг шижоати, Розалинданинг назокати, Ҳамлет ва Отеллонинг фожиаси, Лир билан Тимон Афинскийнинг дарду-ҳасрати ёнма-ён ётади.

Китобда Шекспир ҳаёти ва у билан боғлиқ бир қатор масалалар устида батафсил фикр юритилган. Шекспир ҳақида ҳаддан ташқари кўп асар ёзилган, лекин шунга қарамай, унинг ҳаётига оид маълумотлар жуда кам сақланиб қолган. Шу сабабли адабиёт тарихида «Шекспир масаласи» деб аталувчи бир баҳс вужудга келган. Автор бу тўғрида ҳам китобхонларга маълумот бериб ўтади. Шекспир ижодини қанчалик сохталаштирмасинлар, унинг асарларини бошқалар ижоди деб кўрсатмасинлар, кейинги йилларда шекспиршунослик, жумладан совет шекспиршунослари буюк адиб тўғрисидаги «англашилмовчилик»ларга хийла чек қўйдилар. Ҳозир Шекспир 37 пьеса, икки поэма ва 154 сонетнинг ҳақиқий автори деб эътироф қилинади.

Монографиянинг «Шекспирнинг хроника ва комедиялари» деб номланган қисмида драматург ижодининг биринчи даврида яратилган тарихий хроникалари билан бирга ҳаётбахш, қувноқ, серкулги ҳамда жозибадорлиги билан кишини ўзига мафтун қиладиган комедиялари таҳлил қилинади.

Тарих ҳеч кимни фақат ўтмиш сифатида қизиқтириб қолган эмас, аксинча, кишилар ўтмишдан ўз замонасининг муаммоларига жавоб ахтарганлар. Муаллиф Шекспир хроникаларидаги ана шу масалани — тарихийлик ва замонавийлик масаласини Шекспир асарлари мисолида ёритишга интилади.

Шекспирнинг тарихий хроникаларида халқ оммасининг ўз озодлиги учун курашига кенг ўрин берилади. Шу муносабат билан, автор эрксевар массагетлар ва уларнинг довюрак маликаси Тўмарис ҳақидаги ҳикояни юнон тарихчиси Геродотнинг «Тарих» китобида, буюк итальян шоири А. Дантенинг шоҳ асари «Илоҳий комедия»да, Шекспирнинг «Генрих VI» номли хроникасида ҳам учрашига тўхтаб, Тўмарис образидаги ватанпарварлик ғоясининг илдизларига диққатимизни жалб қилади.

Монография автори Шекспирнинг комедияларига тўхтар экан, бир санъаткорнинг ўзида ҳам комик, ҳам трагик талант қирраларининг бунчалик ёрқин намоён бўлиши Шекспир истеъдодининг буюклигидан далолат берувчи жуда ноёб бир ҳодиса сифатида таърифлаб баҳолайди. Драматургнинг қатор комедияларини таҳлил қилиб, у ёки бу образлар ҳақида фикр юритар экан, ғарбдаги мунаққидлар ва совет олимлари билан баъзан баҳслашади, ўзининг мустақил мулоҳазасини баён қилади. Бу нарса олиманинг ўз изланишларида принципиал позицияда турганини кўрсатади.

Автор Шекспир асарларидаги айрим персонажларни талқин қилишда жаҳон адабиёти асарларидан аналогиялар топади. Масалан Шекспир яратган Шейлок образини Мольернинг Гарпагон, Бальзакнинг Гобсек образларига солиштириб таҳлил қилади.

«Шекспир трагедиялари» деб номланган қисм китобнинг нисбатан каттароқ бир қисмидир. Шекспир пьесалари, айниқса трагедиялари, жаҳондаги жуда кўп тилларга таржима қилинган. Улар турли миллат ва халқларнинг театрлари саҳнасидан мустаҳкам жой олган. Ўзбек тилига ҳам драматургнинг бирқанча пьесалари билан бирга, унинг шоҳ асарлари бўлмиш «Гамлет», «Отелло», «Ромео ва Жульетта», «Юлий Цезарь» ва «Қирол Лир» трагедиялари таржима этилган. Автор Шекспир трагедиялари ҳақида фикр юритар экан, ана шу ўзбек тилига таржима қилинган трагедияларига батафсил тўхталган. Бу қисмда драматург ижодидаги бурилиш-қувноқ темадаги комедиялардан ҳамда тарихий хроникалардан трагедия жанрига ўтиш сабаблари ёритилади. XVI аср охири ва XVII аср бошларида инглиз абсолютизмининг мамлакат тараққиётига ғов бўлиб қолганлиги, буржуазияга хос бўлган зиддиятларнинг кучайиши, қонли урушлар туфайли халқ оммасининг қашшоқ ва хонавайрон бўлиши ана шу давр трагедиясининг боиси эканлиги кўрсатилади.

Муаллиф драматургнинг «Гамлет», «Отелло», «Қирол Лир» каби трагедияларини таҳлил қилар экан, Шекспир бу асар қаҳрамонлари образи орқали ёвузликнинг асл илдизини очиб берганини таъкидлайди. Гамлетлар, Отеллолар, Лирлар замонасига хос бўлган энг жирканч хусусиятлар — манфаатпарастлик, эгоизм, йиртқичлик, адолатсизлик, золимлик, тенгсизлик Шекспир трагедияларининг вужудга келишига, трагизм моҳияти замирини ташкил этувчи факторлар, омиллар сифатида ёритилади. Шекспир трагедиялари ҳақида гап юритар экан, автор драматург қаҳрамонларининг индивидуаллиги, ўзига хослиги, мукаммал типлар эканига алоҳида аҳамият беради.

Китоб муаллифи бизнинг кўзимиз ўнгида Шекспир яшаган мураккаб даврни, ўша замон ҳаётининг қарама-қаршиликка бой тарихини, феодал тартибларидан ҳали мутлоқ халос бўлмаган ва айни вақтда буржуа талон-тарожлиги бошланиб келаётган, бойлик учун, тахт-тож учун талашувлар авжига чиққан, халқ ғалаёнлари бутун мамлакатни алғов-далғов қилиб турган давр манзарасини намоён қилиб беради. Шунга кўра мазкур монография китобхонга бой тарихий, адабий ва маданий озуқа беради.

Ўрни келганда шуни алоҳида таъкидлар эдикки, олиманинг бу китоби Шекспирга бағишланган асарлар орасида ҳам композицион ҳам мазмун жиҳатдан ўзининг оригиналлиги билан ажралиб туради.

Китобнинг муҳим қиммати шундаки, автор буюк инглиз драматурги асарларининг ўзбек тилига таржимаси, бу таржиманинг савияси, унинг саҳналаштирилиши ҳақида маълумот бериб дадил мулоҳаза юритади.

Маълумки, Ўзбекистонда буюк инглиз драматургининг асарлари 30 йиллардан бошлаб ўзбек тилига таржима қилинган ва ўзбек театрлари улуғ драматург асарларини саҳналаштиришда маълум тажриба тўплаган, ўзига хос анъаналарни вужудга келтирган. Ўзбек театри усталари ижросида яратилган Шекспир асарлари спектакли театршунослар томонидан эътироф этилиб, юқори баҳоланган. «Гамлет» ва «Отелло» каби ўзбек театри саҳнасида қўйилган асарлар довруғи Англияда ҳам садо берган эди.

Шекспир ижодига эргашиш, ундан ижодий фойдаланиш масаласига ҳам китоб муаллифи алоҳида тўхтаб ўтади. Шекспир асарларидан таржима қилган, ундан ўз ёзувчилик фаолиятида фойдаланган бир қатор ўзбек санъаткорлари ҳақида гапириб, автор атоқли ўзбек шоири ва драматурги Мақсуд Шайхзоданинг Шекспирдан қилган таржималарига, унга ижодий ёндашиб ёзган тарихий драматик асарларига китобхон диққатини тортади.

Ниҳоят, 1964 йил Шекспир туғилган куннинг 400 йиллиги бутун дунёда кенг нишонлангани, бизнинг мамлакатимизда, жумладан Ўзбекистонда, бу сана чинакам санъат байрамига айланиб кетганлиги қайд қилинади. Шу муносабат билан республикамиз матбуотида босилган Шекспир асарларидан таржималар, буюк адиб ҳақида ёзилган мақола ва брошюралар санаб ўтилади.

Китобнинг шу қисмини ижобий баҳолаш билан бирга, уни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш маъқул бўлар эди деб ҳисоблаймиз. Чунки китобнинг номи ҳам шуни тақозо қилади. Бундан ташқари, Шекспир ижодининг мактаб ва олий ўқув юртлари программасидан кенг ўрин олгани, қўлланмалар яратилганига махсус тўхташ керак эди. Шекспирнинг ўзбек тилига таржима қилинган сонетларига ҳам таҳлил берилмаган. Бу ҳақда қисқача бўлсада тўхтаб ўтиш фойдадан холи бўлмас эди, деб ўйлаймиз. Аммо бу ҳол муаллифнинг Шекспир ижодини жуда катта ҳурмат ва жасорат билан таҳлил қилганига сира ҳам соя ташламайди.

«Шекспир Ўзбекистонда» номли китобнинг нашр этилиши халқимизнинг, республикамиз китобхонлари ва томошабинларининг буюк инглиз драматурги даҳосига бўлган чексиз қизиқиши ва ҳурматини ифодалайди.

Шекспирнинг замондошларидан бири Бен Жонсон «У фақат ўз давригагина эмас, балки ҳамма даврларга тааллуқли» деган эди. Ҳа, чиндан ҳам Шекспир «ҳамма даврларга тааллуқли», бу башоратни инсоният ва маданият тарихи тасдиқлаб келмоқда.

Қ. АЗИЗОВ,
филология фанлари кандидати, доцент.

1) Ф. Сулаймонова. «Шекспир Ўзбекистонда». «Фан» нашриёти, Тошкент, 1978 й.

КАНИКУЛ ҚУВОНЧЛАРИ

...ТОНГ сукунатини бузиб, горнларнинг янгроқ овози янграйди. Лагерь уйғонди. Сафга тизилган болалар жисмоний тарбия машқларини бошлаб юборадилар. Қувонч ва шодликка, қизиқарли ўйин ва машғулотларга тўла кун бошланади.

Янгийўлдаги Куркулдак анҳорининг хушманзара қирғоғида, ям-яшил дарахтзорлар ичида жойлашган «Пишчевик» пионер лагерида меҳнаткашларнинг фарзандлари ёзги каникул кунларини сермазмун, завқ-шавқ билан ўтказишлари учун ҳамма нарса муҳайё. Спорт майдончалари, бассейнлар, кутубхона улар ихтиёрида.

— Ёзги каникул кунларида бу ерда 1500 ўқувчи дам олади,— дейди лагерь бошлиғи Д. Ҳафизова.— Биринчи сменада 500 бола мириқиб ҳордиқ чиқарди. Ҳозир эса оромгоҳимиз яна шунча ўқувчини ўз бағрига олган.

Лагернинг бош пионер вожатийси Л. Майер раҳбарлигида отрядлар вожатийлари навбатдаги кун режаларини белгилаб олганлар. Бугун ватанпарварлик мавзусидаги қўшиқлар конкурси ўтказилади. Отряд етакчилари конкурс иштирокчилари сонини, ижро этиладиган қўшиқлар репертуарини маълум қилдилар.

Бу пайтда тўгаракларда машғулотлар бошлаб юборилган эди. Мана бир гуруҳ ўқувчилар Ю. Ефремов бошчилигида ракета моделларини ясаяптилар. Қизлар эса «Дугоналар» тўгарагида шуғулланишмоқда. Улар бу ерда бичиш-тикишни, турли таомлар тайёрлашни ўрганадилар.

Рассомлик тўгараги қатнашчилари эса бўлажак конкурсга тайёрланишяпти. Тўгарак раҳбари И. Ҳафизов ҳамиша ёш рассомларга бошқош бўлиб турибди. Лагерда моҳир қўллар, зоология тўгараклари ҳам ташкил этилган.

Волейбол майдонида қизгин бахс кетяпти. 12 отряд спортчилари лагерь биринчилиги мусобақаларини бошлаб юборишган. Ҳозирча 3-отряд пионерларига бас келадигани топилмаётир. Футбол, қўл тўпи, шахмат-шашка ихлосмандлари ҳам зерикишмайди. Спорт майдончаларида бир мусобақа тугаши билан бошқаси бошланади. Ўқувчилар тренерлар Х. Тошматов ва Ю. Гусевлардан мамнун. Улар ҳар бир ўқувчида спортга ҳавас уйғотиш учун ҳаракат қилишяпти.

Ўқувчилар бу ерда бўладиган даврда зерикиш нималигини билмасликлари учун турли тадбирлар ўтказиш мўлжалланган. Жумладан улар областимизнинг хушманзара жойларига саёҳатга борадилар. «Зарница» ҳарбий спорт ўйини, эртаклар кечаси ўтказилади.

...Кўкда юлдузлар порлай бошлаганда Куркулдак анҳори қирғоғидаги адирликларда лагерь ҳар бир отряднинг ўз гулхан алангаси ёна бошлади. Даврага тўпланганлар бир-бирларига ўзлари, мактаблари, режалари ҳақида гапириб бердилар. Сўнг 1-отряд гулхани даврасида эшитилган қўшиққа бошқа отрядлар ҳам қўшилиб, адирликлар узра ўқувчиларнинг бахтиёр болалик ҳақидаги ашулалари баралла янгради.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

Янгиликлар

● СЎЛИМ БОҒЛАР ҚЎЙНИДА ● МАМЛАКАТИМИЗ ҲАЁТИДАН ЛАВҲАЛАР ● БОЛАЛАР КЕЛАЖАГИМИЗ ● САНЪАТ ҒУНЧАЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ ● ОНА ҚУВОНЧИ ● ДАСТЛАБКИ МЕДАЛЛАР.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

МОСКВА. Электрон ҳисоблаш машинаси ўрим-йиғим конвейери ҳамма бўғинлари ишини мослаштиришга ёрдам беради. Бу йилги мавсумда РСФСРнинг 46 области ва ўлкасида, Қозоғистон ССРда, бошқа республикаларда хирмонлардан элеваторларга ғалла электрон ҳисоблаш машиналарида ҳисоблаб чиқилган соатли график асосида ташилади. Тажриба шуни кўрсатадики, бунда автомобилларнинг иш унуми 30—40 процент ошади.

КОМСОМОЛЬСК-АМУР. Комсомольск-Амурда Узоқ Шарқда энг катта бозорлардан бири бўлган усти ёпиқ бозор фойдаланиш учун топширилди. Қарийб икки минг квадрат метр майдонда пештахталар, кенг совутиш камералари, юк лифтлари жойлашган. Бозор — йирик саноат корхоналари яқинида вужудга келтирилаётган шаҳар савдо-маиший маркази объектларидан биридир.

КИРОВОГРАД. Кировограддаги «Красная Звезда» қишлоқ хўжалик машиналари заводида ишчи кафолоти цехи деган фахрий ном таъсис этилди. Чўкичланадиган чўян қуюв цехининг коллективи биринчи бўлиб ана шу номга сазовор бўлди. Бу ерда қолоқ ишлаб чиқариш бўлинмалари йўқ, ишчиларнинг ҳаммаси иш нормасини бажаришади. Ростовликлар методи асосида қолоқларсиз ишлашга комплекс баҳо беришнинг жорий этилганлиги меҳнат унумдорлигини оширишга ва ишлаб чиқаришнинг аниқ меёрда ишлашини таъминлашга ёрдам берди.

(ТАСС).

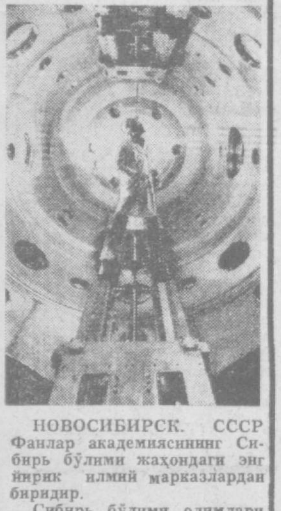

НОВОСИБИРСК. СССР Фанлар академиясининг Сибирь бўлими жаҳондаги энг йирик илмий марказлардан биридир.

Сибирь бўлими олимлари беш йиллик давлат топшириғини бажара бориб, халқ хўжалигида илмий-техника тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган 1200 дан кўпроқ тадқиқот олиб боряптилар.

Суратда: СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг иссиқлик физикаси институтида тадқиқотлар олиб бориляпти.

А. Поляков фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

КИШИНЕВ. Шаҳарнинг фахрий граждани Федор Гурдиш онасининг қўлини тутиб, болалар боғчаси остонасидан дадил қадам қўйди. Уни бу ерда иззат-икром билан кутиб олдилар. Чунки, у Молдавия пойтахтининг ярим миллионинчи гражданидир.

Суратда: Федя Гурдиш онаси Евдокия Гурдиш билан.

М. Потирнике ва А. Гринько фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

САНЪАТ ҒУНЧАЛАРИ

ДОИРА РАҚСГА ЧОРЛАЙДИ

МАҚОМЧИ созанда ва ҳофизлар жой-жойларини эгаллаша бошлади. Ансамблнинг кекса доирачиси Дадахўжа Соттихўжаев чирмандасини созларди. Шу пайт Ориф Алимаҳсумов Дадахўжа акага юзланиб деди:

— Сиз боягги вазифалар билан шуғулланаверасизми. Унда Саидикромга топширсангиз бўлармикин?! Бугунги овоз ёзиш анча жиддий...

— Ишонса бўлади,— хотиржамлик билан жавоб қайтарди Дадахўжа Соттихўжаев.

Ориф ака «бўлмаса сиз бораверинг»,— деди-ю, чеҳрасида мамнунлик аломатлари пайдо бўлди.

Саидикром Камолов бу гапнинг ўзи ҳақида эканлигини сезаркан, қалби ширин ҳаяжонга тўлди. Айниқса, бу сўзларни икки устоз суҳбатидан эшитиш унга оламолам завқ, қувонч бағишларди. Тинимсиз машқ, изланиш туфайли ишонч қозонди.

Саидикром бир дам беихтиёр хаёлларга берилди. У доирачиликка ихлос қўйганди. Эсида «Баҳор» ансамблининг собиқ созандаси Эргаш Каримов Саидикромнинг доира уришини кўриб қизиқиб қолди.

— Вақтни ўтказманг, йигит, тақдирингизни санъатга бағишлашга аҳд қилган бўлсангиз «Баҳор»даги Қаҳрамон Дадаев ва Ғофур Азимовларга кўрсатаман. Келаси ҳафта олдимга бир боринг-а.

Бу гапни эшитган йигитча ўзида йўқ хурсанд эди. У бир неча кун ширин хаёллар оғушида, чирмандасини сайратиб юборадиган саҳна юлдузлари Қаҳрамон Дадаев ва Ғофур Азимов билан учрашувни орзиқиб кутарди. Оламга танилган зўр санъаткорлар Қаҳрамон Дадаев ва Ғофур Азимовлар Саидикромнинг энг севган доирачилари эди. Уларнинг ижроларини киприк қоқмай кузатар, олам-олам завқ оларди. Ўша илҳақлик билан кутилган кун ҳам етиб келди. У шундай донғи достон бўлган уста санъаткорлар бундай илиқ кутиб олишади деб ўйламаган эди. Ҳаяжонда яхши чалаолмай қоламанми, деган хавфда эди. Самимийлик, ғамхўрлик ҳижолатни қўл билан сидириб ташлагандек эди. Бирор куйни чалиб бўлишини охиригача диққат билан тинглашар, гоҳо орада маслаҳат беришарди. Чамаси Саидикромнинг ҳаракати анча маъқул бўлди шекилли, нималарни машқ қилишни, вақти-вақти билан келиб туришни тайинлашди.

Кейинги учрашувларда ҳам йўл-йўриқлар беришди. У устозлар ҳузурига қаттиқ ошиқиб келарди. Кўнглида туғилган бир шубҳа уни баъзан безовта қиларди: устозлар кўп машқ қилишади, унинг устига гастроллар бу ишларни узиб юбормасмикин. Кейин тушунди. Ундан ҳам устун ва бир муқаддас вазифа ишни узишга йўл бермас экан. Қаҳрамон акаларга ҳам устозлар ўргатишган. Энди улар ҳам гўзаллик, тароналарга битилган маънавий бойликни шогирдларга ўргатиш, авлодларга қолдиришни қалб даъватига айлантирган эканлар. Уларнинг ҳузурига жуда кўп санъат ихлосмандлари келишаркан. Қанчалари устозлар тавсияси билан катта санъат оламига кириб келишган.

1968 йил уни Гавҳар Раҳимова бошчилик қилаётган «Лазги» ансамблига таклиф этишди. Бу эса энди санъаткорлар даврасида ўрни борлигининг далолати эди. Икки йил ансамблда ишлаб маҳоратини оширди, дилларга қувонч бағишлади. Айниқса, унинг доҳий Ленининг 100 йиллигини нишонлаш муносабати билан доҳий бўлган жойларда концертлардаги иштироки бир умрга ёдидан чиқмайди. Кейинроқ, «Ўзбекконцерт»нинг эстрада оркестрига ўтиб ишлади. Энди у мамлакат бўйлаб концертларда иштирок эта бошлади.

1972 йил Ўзбекистон телевидениеси ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг «Мақом» ансамблига ишга ўтишида Юнус Ражабий ва Фахриддин Содиқовлар суҳбатлашиб доирада машқ қилдириб кўришди. Катта устозларнинг ҳар бир сўзларида, у ёки бу куйни чалдириб кўришларида бир маъно ётарди.

Саидикромнинг ўзи ҳам мақомчиларнинг доирачиси бўлишнинг қанчалик мураккаблиги, классик музикадан атрофлича билим кераклигини яхши биларди. Устозлар синаб кўришаркан кўп мақташмади. «Кейинроқ келарсиз», деб жавоб ҳам беришмади. Ансамблга қабул қилишди. Ёш санъаткор шуни аниқ ва равшан сездики, ҳали у мақомчи бўлиши учун кўп изланиши, классик музикани чуқур ўрганиши керак.

Саидикром Камолов доираси билан республика, мамлакатни кезиб, дилларни ром этган. «Лазги»да тасаввур қилинг. Саҳнада рақкоса товусдек рақсга тушмоқда, доиранинг ҳар бир тўлқини ижрочининг ҳаракатини белгилайди. Бада-банг тезлашган сари ўйинчининг ҳаракати ҳам тез. Доира саҳнада етакловчи. Эстрадада эса чиройли фантазия билан европа музикасига мослаб бориш керак.

Саидикром гарчанд саҳнада анчайин тажриба орттирган, мактаб кўрган бўлса-да, мақомда қийналиб қолди. Мақомда бир тўлқин ҳам ортиқча ё кам. У кўп мутолаа қилар, машқларни уйга бориб кўп такрорларди. Дадахўжа Соттихўжаев ишга келиши биланоқ ўқтин-ўқтин «Қани Саидикром, кечаги куйни бир чалиб кўринг-а», деб қолардилар. Буни ёш санъаткор «Кечаги машқни шу ерда думалоқлаб қўяқолдингми, ёки сўнг ҳам уриндингми, ўзингни ростдан ҳам санъатга бағишлаганмисан», — деб тушунарди.

Тинимсиз меҳнат, ундаги қобилият устозларда ҳам меҳр уйғотди. Устозлар Ориф Алимаҳсумов, Толибжон Тўраев, Исоқ Қодировлар уни чексиз музика дунёсининг сирлари билан ошно қилардилар. Баъзан умумий машқдан олдин, баъзан ишдан кейин бўлса ҳам сабоқ беришдан эринишмайди.

...Мақомчилар «Сарахбори Рост», «Сарахбори Бузрук», «Наво» ва бошқа тароналарни ижро этишмоқда. Дадахўжа ака бир дам хонага кириб жимгина парда олдида қулоқ солиб турарди. Саидикром буни дарров сезди. Ориф Алимаҳсумов Дадахўжа Соттихўжаев томон кўз қирини ташларкан, «хотиржамлик» дегандай бош ирғаб қўйди. Саидикром эса доирани берилиб чаларди.

Мақом ансамблининг доирачиси бўлиш қийин, масъулиятли, шу билан бирга шарафлидир. Саидикром Камоловнинг эстрада оркестри, халқ миллий чолғу асбоблари ансамбллари билан ҳам ҳамкорлик қила олиши унинг маҳорати, талантидан дарак бериб турибди.

Саидикром Камолов ўз устида тинмай ишлайди. Ёш санъаткор музика сирли олами сирларидан воқиф бўлиш учун тобора кўпроқ машқ қилмоқда.

Б. ПЎЛАТОВ.

Суратда: доирачи Саидикром Камолов устозлари Ўзбекистон телевидениеси ва радиоэшиттириш комитети «Мақом» ансамблининг бадиий раҳбари Ориф Алимаҳсумов (ўнгда) ва музика раҳбари Темур Маҳмудов билан янги куйни машқ қиляпти.

БИЗ ТИНЧЛИКНИ ИСТАЙМИЗ

«Биз тинчликни истаймиз» деб номланган республика болалар ҳаваскорлик ижоди кўргазмаси СССР Халқлари дўстлиги музейида бир ой давом этди. Кўргазма халқаро болалар йилига бағишланган бўлиб, унда мактаб ўқувчилари томонидан яратилган турли хил ўйинчоқлар, ўқувчилар чизган расмлар намойиш қилинди.

Музейга кираверишда ўрнатилган ўйинчоқ «Олимпиада айиқчаси» деб номланган. Уни мактаб ўқувчилари Н. Хўжаева, Л. Забирова, Э. Камолиддиновалар ясашган. Бу экспонат томошабинларда катта қизиқиш уйғотди. Шунингдек, Б. Шевченко, В. Харитоновлар ясаган ўйинчоқлар ҳам кўпчилик эътиборини ўзига тортди.

15 ёшли Олег Махотин чизган сурат «Вьетнамдан қўлингни торт» деб номланган бўлиб бадиий жиҳатдан бошқалардан алоҳида ажралиб туради.

Санъатга ихлосманд болалар кўргазмаси давом этаётган вақтда бир қатор ташкилий ва оммавий тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Восток» клуби қошидаги «Веснушки» вокал-чолғу ансамблининг чиқишлари кўпчиликда яхши таассурот қолдирди. Болалар учун оммавий ўйинлар, қўшиқ ва рақслар, викторина ва топишмоқ кечалари ташкил қилинди.

Кўргазма қатнашчилари республика рассомлари, композиторлари, ёзувчилари билан учрашдилар. Қисқа метражли кинофильмлар, мультфильмлар намойиш қилинди. Болалар ҳузурида республика қўғирчоқ театрининг артистлари меҳмон бўлишди.

Кўргазмада иштирок этган энг яхши болалар санъати ва адабиёти асарлари ташкилий комитетнинг диплом ва совгалари билан тақдирланди.

Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ.

ОЛИМЛАР БОЛАЛАРГА

ОҲАНГАРОН районига Энгельс номли Тошкент чет тиллар институтининг бир группа олимлари меҳмон бўлиб келдилар. Улар район боғча ва пионер лагерларида бўлишиб, халқаро болалар йили муносабати билан қизиқарли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказишди. Айниқса, педагогика фанлари кандидатлари Д. Асадуллаева, А. Шожалилов, Қ. Қодиров каби олимлар ўқиган лекциялар тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Болалар учун қизиқарли суҳбат ва лекцияларни область «Билим» жамияти правлениеси уюштирди. Областимизнинг Пискент, Бўка, Оққўрғон ҳамда Янгийўл районларида ҳам ана шундай учрашувлар бўлиб ўтди.

Х. САБУРОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Спорт

СПАРТАКИАДА КУНДАЛИГИ

МОСКВА, 16 июль. (Штатсиз мухбиримиз П. Коновалов телефон орқали хабар қилади). Ниҳоят республикамиз вакиллари дастлабки медалларни қўлга киритдилар. Тошкентлик динамочи Сослан Гогнадзе оғир вазнли самбочилар баҳсида учинчи ўринни эгаллаб бронза совриндори бўлди. 100 килограммгача вазнлилар ўртасида яна бир вакилимиз Тоҳир Дурдиев ҳам бронза медалига сазовор бўлди.

Самбочиларимиз ўртасида Жўра Шаропатов еттинчи, Баҳром Расулов эса саккизинчи ўринни эгаллаб, командамизга зачет очколарини олиб беришди.

Ўзбекистон самбочилари 95 очко тўплаб, умумкоманда ҳисобида саккизинчи ўринни эгаллашди. Эшкак эшувчиларимиз бундан аввалги спартакиадада умумий тўққизинчи ўринни эгаллашган бўлса, бу сафар уч поғона юқорига кўтарилиб, олтинчи бўлдилар. Улар 216 очко тўплашди. Республикамиз терма командаси ўзагини ташкил этган Тошкент области вакиллари муваффақиятга салмоқли ҳисса қўшдилар. Жумладан чирчиқлик Эдем Муродасилов билан Владимир Прохоровлар икки кишилик байдаркада 1000 метрга сузишда учинчи бўлишди. 500 метрга каноэда ва байдаркада икки кишилашиб мусобақалашишда Виктор Крилов ва Валерий Овчинников, Виктор Буланов ҳамда Александр Киякинлар ҳам спартакиаданинг бронза совриндори бўлишди.

Шундай қилиб самбо ва эшкак эшувчилар мусобақаларида Ўзбекистон вакиллари жами 5 та бронза медалига сазовор бўлдилар.

Спартакиаданинг сув полоси мусобақаларида Ўзбекистон командаси Литва ватерполчиларини 6:5 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Улар кучли саккизликка кириш ниятидалар. Шахматчиларимиз эса Қирғизистон вакилларини 5:4 ҳисобида енгиб, Туркманистон вакилларига 4:5 ҳисобида ютқазиб қўйишди. Улар бугун Литва командаси билан куч синашадилар.

Борис Либерман шамширлар мусобақасида кучли олтиликдан жой олди. Теннисчиларимиз эса яхши қатнаша олишмади. Улар умумий 12-ўринда қолдилар.

Бугун спартакиаданинг яна бир қатор турларига старт берилади.

ПЕШҚАДАМ ДАМ ОЛГАНДА

Иккинчи лига бешинчи зона командалари навбатдаги тур ўйинларини ўтказишди. Пешқадам «Шаҳрихончи» командаси бу турда дам олди. «Нефтяник» Наманганда аутсайдер «Текстильщик»ка 0:2 ҳисобида ютқазди. Бу тур «Янгиер» учун ҳам омадсиз бўлди. Сирдарё футболчилари Самарқандда маҳаллий динамочилардан йирик 1:5 ҳисобида мағлубиятга учрадилар. «Бўстон» эса ўз майдонида «Хоразм» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Шу турнинг қолган учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди. «Мелиоратор» — «Пахтачи» — 3:2, «Металлург» (Мг) — «Строитель» — 1:3, «Автомобилист» — «Пахтакор» — 2:2, «Химик» — «Актюбинец» — 1:5.

ЯХШИ ДАМ—МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

БУНЁДКОРЛАР ОРОМГОҲИ

ЎНГДА тоғ, чапда тоғ. Ўртада Тошкент томонга оқаётган Ўгам дарёсининг шишадек мусаффо суви рўпарадаги осмонўпар чўққида ҳамон эриб битмаган оппоқ қорнинг муздек нафасини ўз бағрида элтиб келяпти. Қорларнинг эриши ва тоғлардаги сон-саноқсиз булоқларнинг йиғмасидан ҳосил бўлган Ўгам дарёсининг суви юз-кўзингизга ёқимли, муздек шабада уфуради. Бу шабада бир зумда вужудингиздаги бутун чарчоқни тортиб, учириб кетади... Ана, дарё ёқасидаги ҳовуз атрофи чўмилувчи одамлар билан гавжум. Улар сувда роҳат қилиб олгач, қум сепилган майдончада волейбол ўйнашяпти, махсус ўрнатилган тахтачаларда ётиб «қуёш ваннаси»ни қабул қилмоқдалар...

Бу кишилар — Тошкент шаҳар ижроия комитетига қарашли шаҳар ремонт-қурилиш трестининг бунёдкорлари. Улар икки дам олиш кунида мароқли ҳордиқ чиқариш учун тоғ бағрида жойлашган дам олиш уйига келишган.

— Биз дам олувчиларга кўрсатилаётган хизмат ва тотли таомлар учун миннатдормиз, — деб ёзибди 3-ремонт-қурилиш бошқармасининг ишчиси В. Авсеев. — Турмуш ўртоғим ва фарзандларим билан бу ерга келиб, икки дам олиш кунини кўнгилли ўтказдик. Раҳмат, сизларга.

«Дам олиш уйида оммавий-маданий ишлар яхши ташкил қилинган. Ҳар бир ишчи ва хизматчининг мазмунли дам олиши учун барча шароитлар яратилган. Биз жуда яхши ҳордиқ чиқардик». Бу сатрларни 8-ремонт-қурилиш бошқармасининг инженери Азизов ёзиб қолдирибди.

Дарҳақиқат, шароитлар таҳсинга лойиқ. Тоғ ёнбағри бўйлаб дарахтлар орасига қурилган 45 та коттежнинг ҳаммасида холодильник ва газ плиталари мавжуд. Ҳордиқ чиқарувчилар хоҳлашса ошхонада овқатланишади, хоҳлашса ўзлари келтирган масалликдан овқат тайёрлашади. Касаба союз орқали бериладиган путёвка баҳоси беш сўм. Ҳамма харажатлар, жумладан овқат ва кинофильм намойишлари ҳам шу ҳисобга киради...

— Ҳар шанба-якшанба бир йўла 180 киши дам олади, — дейди директор Охунбой Пирмонов, — мавсумда эса 1800—2000 киши ҳордиқ чиқаради. Бу, трест ишчи ва хизматчиларининг ҳаммаси ёз мавсумида 1—2 марта «Ўгам» дам олиш уйининг хизматидан баҳраманд бўлиши мумкин, деган гап. Мавсум эса эрта баҳордан кеч кузгача давом этади.

Бўстонлиқ водийсининг хушманзара манзилларидан бирига жойлашган «Ўгам» дам олиш уйи ўз бағрига бунёдкорларни чорламоқда...

Ҳ. АЛИМОВ.

1979 ЙИЛ—ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ

УЧ МИНГИНЧИ МЕҲМОН

БАХТИЁРЛИКЛАРИ чеҳраларидан кўриниб турган оналар ва оталар, улар қувончига шерик бўлган врач ва ҳамширалар Бекобод шаҳар туғруқхонасининг шинам безатилган залига тўпланишган. Бу ерда халқаро болалар йили ва уч мингинчи чақалоқ туғилишига бағишланган кеча ўтказиляпти.

«Ҳар доим бўлсин қуёш» қўшиғи янграйди. Туғруқхона бош врачи, Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш аълочиси О. Мараҳимова кечани очар экан, туғруқхона тарихи, бу ерда оналарга тиббий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб берди.

Муҳтарама оналарга тантанали вазиятда халқаро болалар йили эмблемаси тасвирланган медаллар топширилди. Азиз ота ва оналарни Бекобод шаҳар Совети депутатлари, металлурглар ва пионерлар ҳам самимий қутладилар.

Туғруқхонада кичкинтойларнинг дунёга келишини тантанали нишонлаш анъана тусига кириб қолди. Бу йил туғилган бекободлик 250 нафар ёш граждан шаҳар ЗАГСида «Халқаро болалар йилида туғилган» деб рўйхатга олинди.

Туғруқхонанинг тажрибали шифокорлари Е. Аҳмеров ва Н. Воробьева, ҳамширалар Екатерина ва Марина Фёдоровалар чақалоқларнинг соғлом ўсиши учун астойдил жонкуярлик қилишяпти. Улар оналар ва дунёга келган жажжи гўдаклар атрофида ҳамиша парвона.

М. ДРАПКИН.

Реклама ва эълонлар

«УЗЭЛЕКТРОМОНТАЖ» ихтисослашган трестининг
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ
«1-ЭЛЕКТРОМОНТАЖ» МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ
Куч ва ёритиш электр ускуналари монтажи бўйича электромонтажчилар тайёрловчи
6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курсларга 17,5 дан 40 ёшгача 8—10-синф маълумотга эга бўлган эркаклар қабул қилинади. Зарур бўлганлар ётоқхона билан таъминланади.

Курсларга қабул қилинганларга ойига 76 сўм миқдорида стипендия тўланади. СССР Қуролли Кучлари сафидан запасга бўшатилганларга имтиёзлар берилади. Совет Армиясида хизмат ва ўқиш вақти меҳнат стажига ўтказилади.

Хоҳловчилар ташкилот йўлланмаси бўйича конкурсдан ташқари Тошкент шаҳридаги база техникумининг кечки ва сиртқи бўлимларида ўқишни давом эттиришлари мумкин.

Курсларга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ариза, медицина справкаси, 3 та фотосурат (3х4 см.), маълумоти ҳақида ҳужжат, турар-жойидан справка, меҳнат дафтарчаси—аввал ишлаганлар учун, паспорт, ҳарбий билет.

Курсларни битирганларга электромонтёр-монтажчи малакаси берилади.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

АРИЗАЛАР ҲАР КУНИ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700007, Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Черкасская кўчаси, 26-уй (1, 4, 17, 24, 69, 78, 117-автобуслар, 17, 18-троллейбусларнинг «ЦСУ» бекати).

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Фильм-спектакль. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари. 16.35 — Ҳужжатли фильм. 16.55 — Қоплондара бандилари. Бадиий фильм. 17.55 — Ёшлар адреслари. 19.00 — Қувноқ ноталар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Алкоголизм. 20.00 — Фильм-концерт. 20.10 — Совет киноси 60 ёшда. 21.30 — Вақт. 22.05 — Ёшларнинг шахмат бўйича жаҳон чемпиони А. Карпов билан учрашуви. 22.50 — СССР халқ артисти Т. Алёшина куйлайди. 23.20 — Ҳужжатли фильм. 23.50 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Абитуриентлар учун. Иншони қандай ёзиш керак. 12.30 — Жаннат узра. Бадиий фильм. 18.20 — Славканинг денгизи. 18.30 — Ёш куч. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Вақт. 22.05 — Муборак—истиқболи. порлоқ район. 22.30 — Евуз. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Биринчи саёҳат. Болалар учун фильм. 19.00 — Гаровга тикилган ҳаёт. Бадиий фильм. 17-серия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ёшлик. 21.50 — Фильм-концерт.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.